

Železarni

glasilo kolektiva železarne jesenice

JESENICE, 3. MARCA 1962

STEVILKA 9/IV

XIV. redna letna sindikalna skupščina

V PREJŠNJIH STEVILKAH »ŽELEZARJA« SMO OBJAVILI VEČ PRISPEVKOV V ZVEZI S PRIPRAVAMI NA 14. REDNO LETNO SKUPŠČINO SINDIKALNE ORGANIZACIJE. SKUPŠČINA JE BILA V NEDELJO, 25. FEBRUARJA V VELIKI DVORANI DELAVSKEGA DOMA PRI JELENU. POLEG 118 DELEGATOV IZ VSEH OBRATOV NASE ŽELEZARNE SO SE SKUPŠČINE UDELEŽILI TUDI GOSTJE: SEKRETAR CO SINDIKATA RUDARJEV, METALURGOV IN KEMIČNE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE TOV. RAJKO MANOJLOVIĆ, ČLAN REPUBLIŠKEGA SVETA SINDIKATOV SLOVENIJE TOV. FRANC LEBEN, PREDSEDNIK REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA RUDARJEV, METALURGOV IN KEMIČNE INDUSTRIJE SLOVENIJE TOV. VLADO ČRETNIK, TAJNIK OKR. SINDIKALNEGA SVETA KRANJ TOV. MIRKO ROZMAN, PREDSEDNIK OBSS TOV. LUDVIK KEJŽAR, PREDSEDNIK OBLO JESENICE TOV. FRANC TREVEN, ING. IVAN ARZENSEK, NAMESTNIK GLAVNEGA DIREKTORJA, ZDRAVKO ČRV, PREDSEDNIK CDS, DIREKTORJI SEKTORJEV IN SEFI GRUP.

KAKOR VSAKO LETO, SO SE TUDI LETOS UDELEŽILI SINDIKALNE SKUPŠČINE NASE ŽELEZARNE PREDSTAVNIKI SINDIKALNIH ORGANIZACIJ IZ PODJETIJ: ULJANIK PULA, CINKARNA CELJE, LITOSTROJ LJUBLJANA, ŽELEZARNA RAVNE, STORRE, SISAK, RUDNIK IDRIJA IN TRBOVLJE — HRASTNIK TER ZASTOPNIKI DRUŠTEV UPOKOJENCEV Z JESENIC IN JAVORNIKA.

Poročilo, ki ga je prebral predsednik sindikalne organizacije, tovariš Tomaž Ertl, je obravnavalo delo sindikalne organizacije med 13. in 14. letno konferenco ter se je bistveno razlikovalo od poročil na prejšnjih konferencah. Medtem, ko so v prejšnjih letih predsedniki sindikalnih organizacij prikazovali gospodarjenje v podjetju s statističnimi podatki, je tovariš Ertl obravnaval nekatera načelna vprašanja s področja delavskega upravljanja, medsebojnih odnosov v kolektivu in delitve po delu ter izobraževanja. Precej pozornosti je posvetil tudi gospodarjenju v železarni in organizacijskemu delu sindikalne organizacije.

Ker ne moremo obširnega poročila objaviti v celoti, se bomo omejili predvsem na tisti del predsednikovega poročila, ki govori o položaju organov delavskega upravljanja po decentralizaciji. Tako je tovariš predsednik ugotovil, da se organi upravljanja, ki smo jih ustanovili v naših ekonomskih enotah, lepo uveljavljajo, kar posebej velja za DS EE, medtem ko je položaj z zbori EE nekoliko slabši. Sicer se tudi

ZEE redno sestajajo in uveljavljajo svoje pravice, vendar ne v vseh ekonomskih enotah.

Po opravljeni decentralizaciji smo se vprašali o vlogi delavskih svetov obratov.

Precej pravic, ki so jih imeli, so zdaj prevzeli samoupravni organi v EE, delavski sveti obratov pa so se ukvarjali predvsem s pregledom (Dalje na 12. strani)

Pripravljamo se na volitve organov delavskega upravljanja

Letos bo potekla mandatna doba dosedanjim članom CDS. Izdan je že odlok, da morajo vse gospodarske enote opraviti volitve do konca aprila. Zato nas čakajo res temeljite priprave za kandidate v novi CDS, kot DS in UO ekonomskih enot. Praviloma mandatna doba DS in UO ekonomskih enot poteče šele meseca julija. Vendar nima pomena, da bi sedaj odlagali in čakali do poteka mandatne dobe. Torej izvolimo sedaj vse organe naenkrat, kar se bo potem ponavljalo. S tem nam odpadejo tudi večkratne priprave.

Naslednje vprašanje je DSO (nekdanji grupni delavski sveti). Tudi tem organom bo potekla mandatna doba. Razprave, ki so sedaj v vseh organizacijah o samoupravnih organih in ko izbiramo nove kandidate, naj dajo svoj zaključek o obstoju tega organa. Saj če danes analiziramo pristojnosti DS, UO in ZEE ter DSO lahko zaključimo samo to, da je to samo nek vmesni organ brez določenih nalog in samostojnosti. Izkušnje v drugem polletju leta 1961 in start v letu 1962 nam že kažejo, da ta organ izgublja iz dneva v

dan vlogo odločanja in da se to prenaša na samoupravne organe EE. Stremeti moramo za tem, da organi kot so DS, UO in ZEE dobijo vedno več pristojnosti in samostojnosti. Le takrat bo proizvajalec resnično upravljalavec svojega dela.

Eno zelo važnih vprašanj je tudi CDS. Sedaj je ta organ imel v svojem sestavu 69 članov kolektiva. Z decentralizacijo na EE smatram, da bo moral ta organ prarasti v telo, ki bo skrbelo za gospodarstvo celotnega podjetja. Ne mislim reči, da do sedaj ni imel te funkcije, vendar so člani tega organa, ki slej ko prej vidijo pri razpravah le svojo ekonomsko enoto. Zato je potrebno že sedaj, ko izbiramo nove kandidate, resno in skrbno pripraviti člane kolektiva, ki nas bodo zastopali v tem organu. Danes je to organ, ki zahteva od vsakega člana dovolj znanja in spoznavanja celotnega podjetja. Če bomo dosegli tako raven, potem bodo razprave o raznih vprašanjih dosegle svoj namen. Seveda bo pa za to potrebno že takoj v začetku mandatne dobe organizirati seminar za dodatno izobraževanje članov CDS. Vprašanje je tudi, o tem naj odloči razprava v kolektivu, če je sploh v bodoče še potrebno tako visoko število članov CDS. Iz razprav je razvidno, da lahko povprečno sodeluje v razpravah le 25 članov, torej nikoli ne morejo razpravljati vsi. Spričo nalog, ki jih bo ta organ imel v bodoče, je

Na sliki vidimo člane delovnega predsedstva, katerim je bilo poverjeno vodenje letošnje sindikalne skupščine

VABILO

Delavska univerza Jesenice prireja zanimivo predavanje

Železarna Jesenice v letu 1965

Predava ing. Janko Perne, predavanje bo spremljano s praktičnimi ponazorili.

Prebivalce Jesenic in okolice obveščamo, da bodo predavanja v naslednjih krajih:

- na Jesenicah v ponedeljek, 5. marca ob 19. uri zvečer v Delavskem domu
- na Breznici v torek, 6. marca
- v Kranjski gori v četrtek, 8. marca
- v Mojstrani 12. marca
- na Koroški Beli 13. marca
- in na Hrušici 14. marca

Vabimo vas, da se predavanja udeležite v čim večjem številu!

Obracun našega dela za leto 1961

Te dni je naš kolektiv polagal račune o svojem delu v lanskem letu ne le o proizvodnji, finančnih uspehih in tržišču, temveč tudi o človeku, njegovi vzgoji, varnosti pri delu, nesrečah in obolenjih.

V sklepnem računu – bilanci za lansko leto je najprej obdelana problematika kadrov. Zanimive so ugotovitve: v letu 1960 smo imeli povprečno zaposlenih na mesec 6.877 oseb, lani pa 6.950, torej za 73 oseb višje povprečje. Podjetje je lani zapustilo 961 sodelavcev, kar pomeni, da smo morali skoraj tisoč ljudi na novo sprejeti. To nam je sicer uspelo, prav gotovo pa nam ni uspelo te nove sodelavce vključiti uspešno v težko delo po obratih, kar tudi predstavlja vzrok, da produktivnost ne napreduje tako, kakor bi morala, saj priučevanje novih ljudi ne zahteva samo časa za učenje, temveč stane tudi mnogo denarja.

VZGOJA KADROV

V ZIS vzgajajo naše bodoče delavce (vendar za prave kovače se jih le malo uri), skupno jih je 1.175. TSS pa obiskuje 152 dijakov. Na Tehniški fakulteti je bilo lani 40 naših študentov, na ostalih fakultetah pa 44. V srednjih šolah 20 študentov, na dopisni ESS pa 29. Poleg tega so še izredni študenti. Lani je končalo ZIS 47 učencev, TSS 19 dijakov, Tehniško fakulteto 11 študentov, na ostalih fakultetah dva študenta ter na Soli za socialne delavce, Višji administrativni šoli ter Politični šoli. V podjetju pa je bilo 49 tečajev, ki se jih je udeležilo 1.175 oseb in 286 polurnih seminarjev z udeležbo 2.809 oseb. Na Delavski univerzi pa se izobražuje 61 oseb.

ZDRAVSTVENA SLUŽBA

Lani je bilo 6 mrtvih in 1.176 ponesrečenih sodelavcev, kar predstavlja 17,8% na skupni stalež, ali da se je vsak peti delavec v naši tovarni ponesrečil.

O količinskem načrtu samo to, da je bil izpolnjen s 100,15%, prav tako tudi načrt blagovne proizvodnje s 100,4 odstotkov.

Današnja vrednost tovarne znaša 17.802 milijona, kar pomeni, da je 52,6% že odpisana. Lani smo nabavili raznih strojev in zgradil v vrednosti 1.356.495.000, v gradnji pa je za 470 milijonov raznih naprav, večinoma za stare obrate. Na račun novih investicij v okviru rekonstrukcije smo lani porabili razmeroma malo denarja, le okrog 200 milijonov. Drugače pa je bilo z gradnjo stanovanj. Dograjenih je bilo stavb za 237.750.000 din in vseljenih 62 stanovanj ter 59 garsonjer. Za nedokončane stanovanjske zgradbe smo že porabili še dodatnih 1.085.230

tisoč dinarjev (vendar ne vse v lanskem letu). Ko bodo te zgradbe dograjene, bomo pridobili 90 enosobnih stanovanj, 138 dvosobnih, 160 trosobnih, 60 garsonjer in 24 sob za samce. Vendar nam je za to potrebnih še okrog 400 milijonov dinarjev.

Posojila za tovarniške investicije so znašala 31. 12. 1961 še 2.236.070.000 din in je letni obrok, ki ga plačujemo iz naših skladov, 482 milijonov din. Na račun posojil za potrebe obratovanja smo zadolženi za 3.379.745.000 din in znaša letni obrok odplačila čez 300 milijonov din. Na račun graditve stanovanj smo bili zadolženi ob koncu lanskega leta za 678.256.000 din, odplačilo pa znaša letno 40 milijonov din.

NABAVA IN PRODAJA

V letu 1961 smo kupili skoraj 100.000 vagonov raznih surovin in materiala za potrebe proizvodnje. Od tega je bilo 175.000 ton uvoznega gradiva. Težave so bile v glavnem zaradi pomanjkanja starega in surovega železa na domačem tržišču ter pomanjkanja denarja za pravočasno plačilo dobaviteljem. Spremembe cen glavnih surovin na domačem in predvsem na svetovnem tržišču – povisana tovarnina na železnici itd. so nam podkopale postavljeno razmerja v finančnem razmerju; ko pa je še domače tržišče odpovedalo že sklenjene pogodbe za ladijsko pločevino, patentirano žico itd., smo prvič občutili pritisk tržišča. Vse to je vplivalo, poleg lastnih težav pri osvajanju naročenih kvalitete, da načrta prodaje, ki je osnova finančnemu načrtu, nismo izpolnili. V glavnem nismo izpolnili načrta pri prodaji kvalitetnih in dragih izdelkov in smo prodajali izdelke, ki ne prinašajo dobrega dohodka. Razliko v vrednosti med navadnimi izdelki in

prodanimi kvalitetnimi izdelki cenimo na okrog 685 milijonov iztržka, čeprav je bila v navadne izdelke vložena skoraj ista količina živega dela. Celotna čista vrednost prodaje – po odbitku reklamacij, popustov itd. znaša 34.190.672.800 din. V tej vsoti je vsebovan tudi izvoz v vrednosti 1.618.850.798 din. S to prodajo smo dosegli dohodek 7.653.830.000 din, kar je proti finančnemu načrtu premalo za 869.922.000 din ali 10,20%. Vzroke smo že omenili, vendar jih v številkah ponovimo še enkrat:

- nad predvidenimi stroški po finančnem načrtu je pri materialu razlika 300.000.000 din,
- dodatni prispevki, ki v finančnem načrtu niso bili predvideni 256.000.000 din,
- stojnine, ki niso bile predvidene 220.000.000 din,
- povečane najemnine in stroški prevoza v službo 86.000.000 din,
- izpad dohodka (vzemimo samo polovico) zaradi odpovedi na tržišču 342.000.000 din.

Jasno je, da za vse te pojave ne more biti kriv le kolektiv, saj so posledica novega položaja na domačem in svetovnem tržišču. Zato bo CDS sprejel začasni instrument delitve čistega dohodka na osebne dohodke in sklade, ker stari ne odgovarjajo več in sicer zato, ker takrat, ko je bilo postavljeno razmerje v finančnem načrtu, niso bili

znani vsi vplivi tržišča, ki so brez krivde kolektiva znižali dohodek za preko 1.200.000.000 dinarjev. Z drugimi besedami: če bi teh nadnačrtnih stroškov ne bilo, bi postavljeni odstotek za delitev polnoma pravilno delil čisti dohodek na osebne dohodke in sklade.

Zaradi tega bo delitev verjetno sledeča:

– skupni doseženi dohodek	7.653.830.000 din
– 15 odstotkov FLRJ	1.148.075.000 din
– 25 odstotkov izredni prispevek	190.812.000 din
– osebni dohodki	5.020.230.000 din
– 2 odstotka rezervni sklad	202.406.000 din
– 2 odstotka skupni RS	28.308.000 din
– 20 odst. komuna	177.333.000 din
– skladi podjetja	886.667.000 din

Ce primerjamo povprečne osebne dohodke za vse leto, potem pride v letu 1961 na enega zaposlenega 32.928 din proti 29.147 v letu 1960, kar pomeni povečanje za 12,9% (topli obrok in podobni izdatki niso upoštevani, temveč samo čisto izplačilo). V glavnem lahko rečemo, da je

poslovno leto prineslo mnogo sprememb, predvsem tudi v poglabljanju delavskega samoupravljanja, še bolj pa v spremenjenih gospodarskih pogojih na tržišču ter moramo letos resno pristopiti k delu na vseh področjih, če hočemo, da bomo napredovali.

Stanko Ravnik

Most na Haldi

Gradbeno podjetje Gradis gradi nov nasip, ki bo povezoval obrate na Jesenicah z novimi valjarnami na Belškem polju. V nasip bo treba vgraditi ogromno materiala, ki »je in ni« na razpolago. Je zato, ker ga je ogromno v haldi, ni ga pa, ker bo po predvidenih načrtih še sedanja halda premajhna. Vendar, če hočemo na Belškem polju čimprej po opravljenih zemeljskih delih postaviti hale in vanje stroje, je za dovoz nujno potrebna železniška proga, ki bo speljana po novem nasipu. Zato se mudi in mora biti nasip zgrajen že letos do

oktobra. Jesensko deževje je pomagalo, da je Sava v bazen peskolovca na Borovljah nanesla mnogo proda, ki so ga buldožerji vsega zrinili v nogo nasipa. Kljub temu, da v nasip dnevno prepeljemo ves odpadni material, to še ne zadošča. Zato smo morali začeti kopati haldjo. Najprej smo z odvzemanjem začeli na severovzhodni strani, kjer pa je teren zaradi jeklarske žlindre pretrd. Na vsak način smo morali priti do mehkejših plasti pred koncem nasipa, po katerem robu teče za plavže in jeklarno življensko važna ozkotirna proga. Po njej je treba sproti in

brez zastojev odvažati žlindre, ker ni na razpolago dovolj voz. Po racionalizatorskem predlogu smo izdelali za ozkotirno progo nov most z razpetino 6 metrov, pod katerim kiperji Gradisa po zelo skrajšani poti vozijo zaželeno gradivo v nov nasip. Tako je nastal nov most, ki bo mnogo olajšal delo in pripomogel k čimprejšnji izgradnji nasipa.

Branko Blenkuš

PRIPRAVLJAMO SE NA VOLITVE

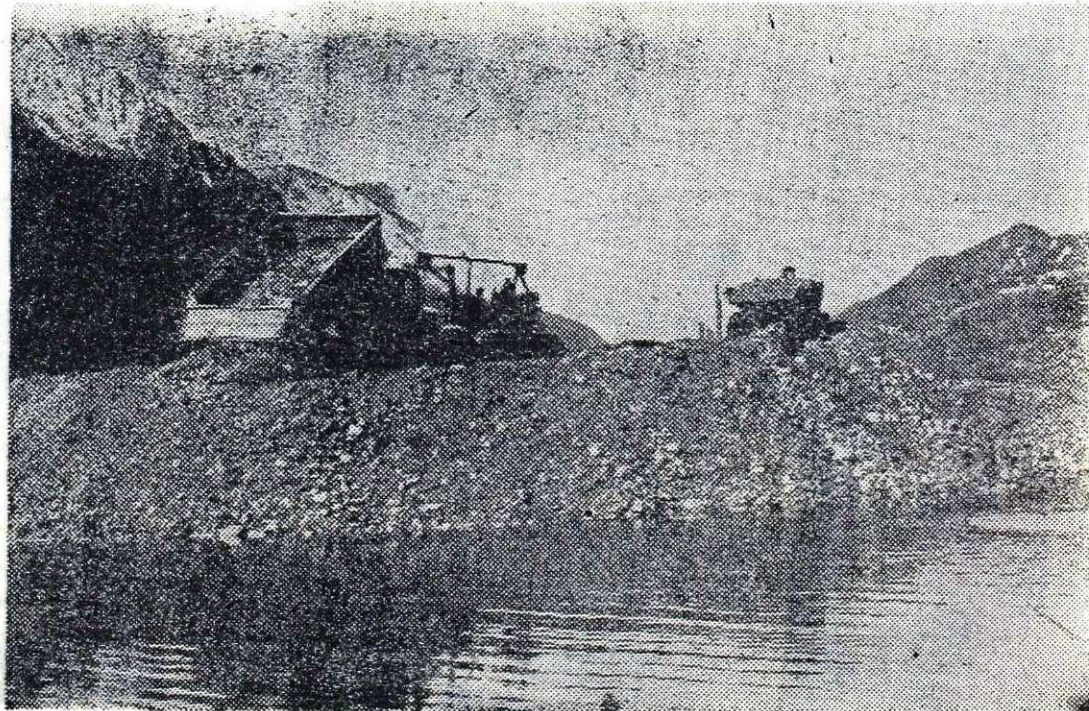
(Nadaljevanje s 1. strani) popolnoma opravičljivo, da število članov zmanjšamo.

To so vprašanja, o katerih naj kolektiv razpravlja v predpripravi, saj je to naloga kolektiva, ki naj že v začetku dokaže, da je sposoben izpolniti naloge, ki mu jih daje družbeni razvoj. Le od dobrih priprav bo odvisno naše vsakdanje delo, od dobrega dela pa celotni dohodek podjetja, skladi, ki so nam nadvse potrebni in seveda tudi naši osebni dohodki.

Zdravko Črv

POPRAVEK

V 8. številki »Zelezarja« sta se vrinili dve neljubi tiškovni pomoti. Tako bi moral biti pod člankom »Kam z vzdrževalnimi asistenti« biti pisec Karba podpisan s celim imenom in ne s Ko. V isti številki bi se moral v članku »Rekonstrukcijska dela na Belškem polju« pravilno glasiti stavek takole: »Ti dve podjetji sta s strojnimi napravami izkopali in prepekljali v nasip DNEVNO v januarju od 1500 do 1800 m³ gradiva.«

Nasip, ki bo povezoval jeseniške in nove obrate na Belškem polju, so že podaljšali do Borovelj

Kaj je pokazala letošnja inventura

V našem kolektivu je bila postavljena centralna inventurna komisija (CIK), ki je po posameznih obratih imenovala popisne komisije in to posebej za osnovna sredstva, nedovršeno proizvodnjo, polizdelke in gotove izdelke, dočim je za kupljen material (R 3) postavljena stalna inventurna komisija, ki ugotavlja dejansko in knjižno stanje vse leto.

Vseh popisnih komisij je bilo 79, vsaka z najmanj tremi člani in je tako sodelovala pri popisu 263 članov (lani 340). Poleg teh so bili pri popisu navzoči vsi skladiščniki in pomožno osebje za tehtanje in prevažanje. Če upoštevamo še te, potem je bilo sodelujočih čez 400.

Posamezne popisne komisije so po obratih ugotovile precej boljše stanje, kot v prejšnjih letih, vendar pa je še vedno precej razlik pri polizdelkih in nedovršeni proizvodnji, čemur so v glavnem vzrok zamenjave v posameznih kvalitetah, dimenzijah in prekvalifikacije, ki se vlečejo iz meseca v mesec.

Pri kupljenem materialu (R 3) je stanje iz leta v leto boljše, zlasti odkar smo prešli na strojni (IBM) obračun. Stalna inventurna komisija je med letom kontrolirala

47.000 artiklov in našla minimalne razlike po posameznih skladiščih in še te v glavnem izvirajo iz zamenjav šifer na temeljnicah. Minimalne količinske in finančne razlike pa nastopajo pri materialu, ki ga pri izdaji in sprejemu tehtajo, merijo ali pa če nastaja kalo (tekočina, peski, ruda, staro železo itd.). Vendar so te razlike v dovoljenih mejah in razumljive.

Z uvedbo strojnega obračuna kupljenega materiala (R 3) so bili tudi posamezni skladiščniki prisiljeni, da pri dohodu in izdaji materiala poostrijo lastno kontrolo, ker jim pokaže stroj vsako knjižno napako. Tako imajo možnost, da dejansko stanje čim bolj približajo knjižnemu. Uspeh strojnega obračuna je viden v primerjavi z letom 1959, ko je bilo v 14 skladiščih nad 10% razlik, dočim je letos le pet takih in še teh jih je nekaj s takim materialom (profilna jekla, železa, pločevina), ki upravičuje te razlike.

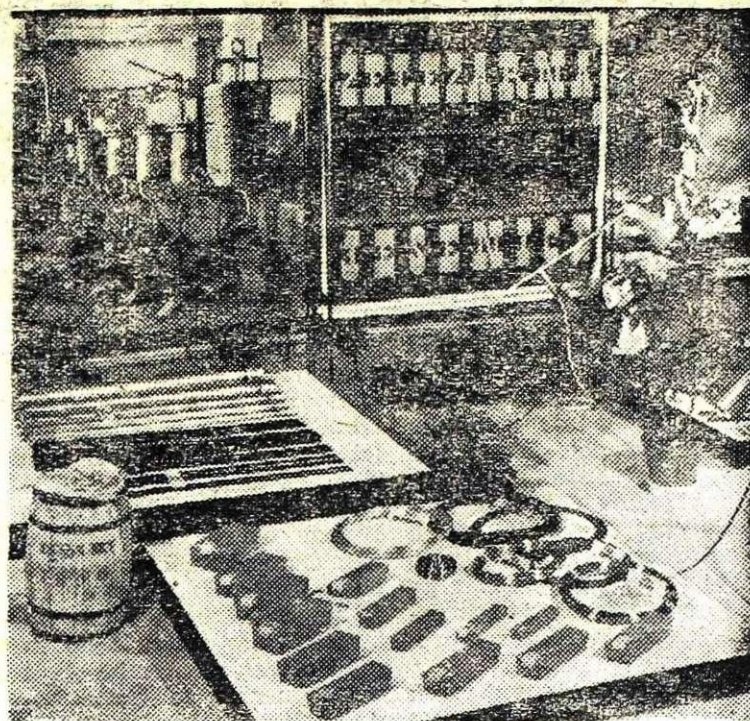
V primerjavi z letom 1960 je bilo lani za približno 206 milijonov manj presežkov in za 149 milijonov manj primanjkljajev. V vseh primerih so nastale razlike več ali manj iz objektivnih vzrokov,

le v enem primeru je bilo knjiženih 15.958 din na osebno bremenitev, dokler letane ne bo razčiščen.

Pri končnih izdelkih ni bistvenih razlik, zlasti če upoštevamo velik promet in zelo pester asortiman, vendar pa so bile zamenjave (kvalitet, dimenzij) pri posameznih artiklih. Sicer pa so bile zaloge ob koncu leta minimalne.

Iz tega vidimo, da bomo morali preiti na strojni (IBM) obračun tudi pri polizdelkih in končnih izdelkih. Le tako bo mogoča točna in stalna kontrola, vse razlike pa bomo sproti obravnavali in ne ob koncu leta, ker takrat že v precejšnji meri vplivajo na končni rezultat.

L. B.

Sodelovanje na sejmih postaja tudi za naše podjetje vedno bolj aktualno

Mladinska politična šola v podjetju bo zaključena

Potreba po izobraževanju mladine v našem podjetju je vedno večja. Vedno večje pa je tudi zanimanje mladine za izobraževanje, za širši vpogled v celotni razvoj našega gospodarstva s poudarkom na delavskem samo-

upravljanju.

Ko smo razpisali mladinsko politično šolo, smo bili prijetno presenečeni, saj se je na razpis prijavilo kar 86 mladincev. Pričakujemo, da bo uspešno končalo šolo nad 40 mladincev, kar je lep uspeh za našo mladinsko organizacijo.

V šoli so obravnavali že 14 tem, dve pa sta še na sporedu. Tako bo skupaj 16 tem, ki so prilagojene gospodarjenju in mladinski organizaciji v železarni.

Slušatelji z zanimanjem spremljajo vsa prizadevanja, zlasti še tista, ki obravnavajo upravljanje in gospodarjenje. Veliko je zanimanje tudi za rekonstrukcijo podjetja, kar pa je razumljivo,

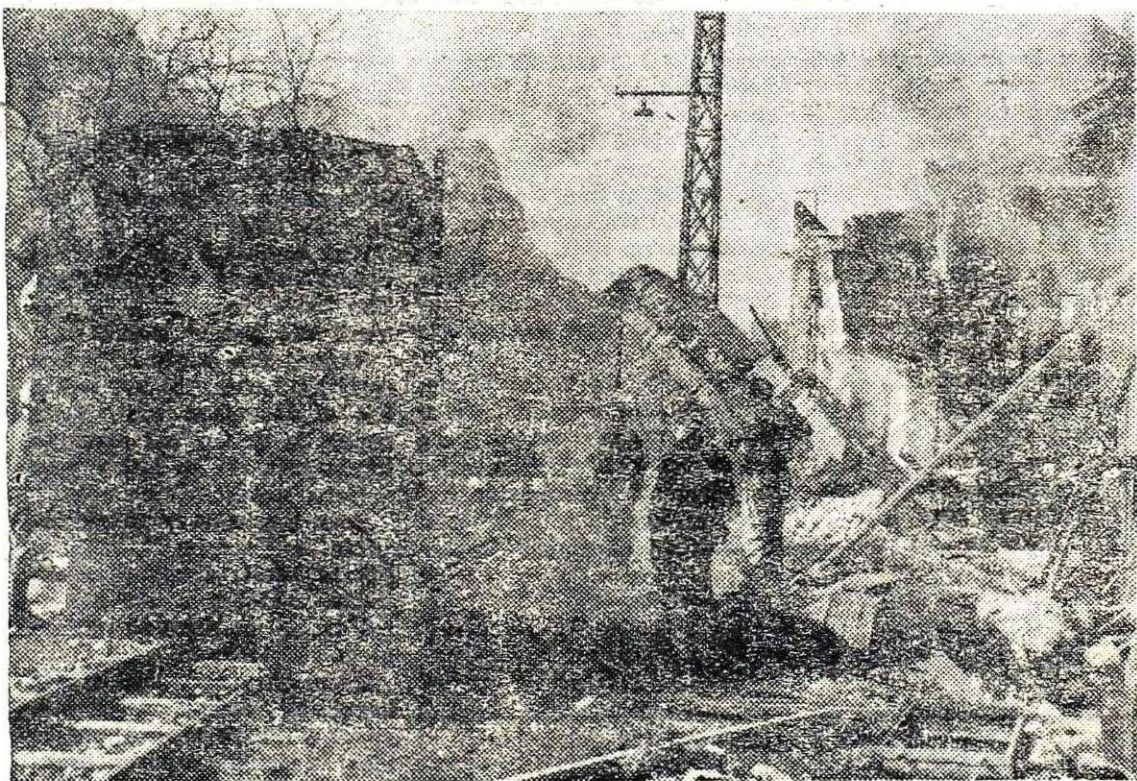
saj je vse, kar je zgrajenega v prid nas mladih in nam ni vseeno kako bo izvedeno.

Da bi ugotovili uspeh šole smo dali pismeno nalogo, ki je zelo dobro uspela, saj je bilo okrog 70 odst. odgovorov pravih in smiselno dobro zajetih. V programu je še ena naloga, ki bo obsegala vseh 16 tem. Razveseljivo je tudi, da mladinci zelo pogosto v razpravo.

Tudi predavatelji so povedali, da so tečajniki zelo disciplinirani in z zanimanjem poslušajo vsa predavanja.

Šola bo zaključena 7. marca s svečanim zaključkom - podelitvijo priznanj. Kakšen bo končni uspeh šole, bomo poročali.

Božo Sotlar

Pravkar so delavci porušili del starih rak ob žični valjarni. Rušenje rak je potrebno zaradi gradnje prizidka žični valjarni

Dopolnilni tečaj za delovodje

V marcu letos bomo začeli s tečajem za dodatno izobraževanje delovodskega kadra naše železarne. Potrebo po dopolnilnem znanju delovodij občutimo v naši železarni že dalj časa. Zato je UO pred kratkim na pobudo kadrovskega sektorja sprejel sklep, da bodo morali ta tečaj obvezno obiskovati vsi mojstri našega podjetja.

Program tečaja obsega približno 130 ur predavanj, ki

bodo v prostem času. Snov obsega sledeče predmete: organizacija dela, planiranje, priprava dela, normiranje, gospodarstvo, nagajevanje, delavsko upravljanje, družbeno politične organizacije, delovna varnost, delovna razmerja in izbrana poglavja iz psihologije. Predavali bodo strokovnjaki iz železarne, ki sedaj obiskujejo seminar o predavanju, da bodo lahko svoje znanje čimbolj uspeš-

no prenesli na tečajnike. Tehnično izvedbo tečaja je prevzel ŽIC.

Tečajniki bodo razdeljeni v 12 skupin. Vseh udeležencev bo 242. Da bo tečaj čim bolj uspešen, bodo ob koncu izpiti, na katerih bodo morali tečajniki dokazati pridobljeno znanje, ker v nasprotnem primeru ne bodo mogli po sklepu UO opravljati še vnaprej mesto delovodje.

Zanimivo sodelovanje nudi znanstvena ustanova zunanjim sodelavcem pri anketi o učinkih množičnih komunikacijskih sredstev. Opozorjamo Vas na naslednji

RAZPIS

Institut za sociologijo Univerze v Ljubljani, Trg revolucije 1, razpisuje honorarno zaposlitev za izpraševalce (anketerje). Potrebno je večje število anketerjev za delo pri raziskavah na terenu. Pogoji so naslednji:

1. starost od 24 do 60 let;
2. izobrazba - dokončana srednja ali srednja strokovna šola;
3. honorar po pogodbi, glede na količino dela.

Prijave naj vsebujejo:

- priimek in ime,
- izobrazbo,
- kraj in občino stalnega bivališča,
- točen naslov z morebitno tel. št. in navedbo morebitne stalne zaposlitve.

Prijave pošljite na vodjo področnega centra, tovariša Zdravka Anderle, ali pa se zglošite osebno na Občinskem Sindikalnem svetu Jesenice, med 7. in 14. uro.

Prepis prijave pošljite po možnosti obenem na Institut za sociologijo v Ljubljani, Trg revolucije 1. vodstvu mreže anketerjev.

Sami bodo ustvarili dohodek obrata

Ker v zadnjem času na Jesenicah krožijo vesti, da bo naš tehnični biro postal podjetje v podjetju, sta ing. Miloš Gregorčič in Miro Feldin povedala tole:

»Znano je, da v našem tehniškem biroju izdelujemo načrte in tehnične dokumentacije za gradnjo investicijskih objektov. To dokumentacijo smo vse doslej dajali v potrditev podjetjem, ki so za to merodajna, vendar pa se je pokazalo, da je tak postopek za našo železarno precej drag.

Vendar to ni osnovni vzrok za razpravo, da bi tehniški biro postal samostojni obrat

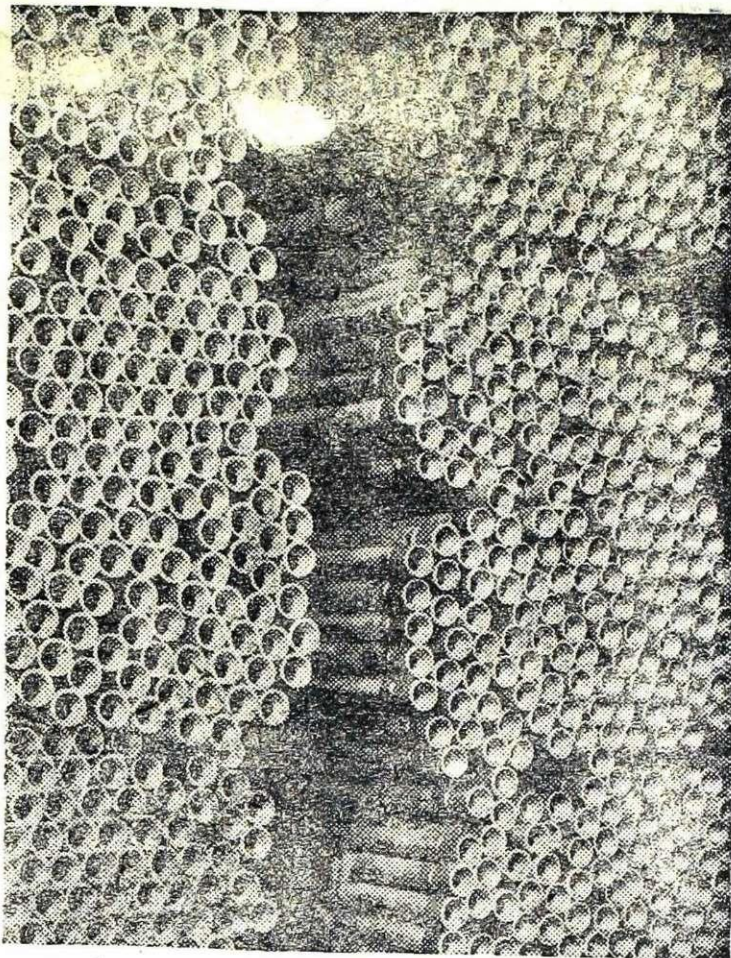
investicijskih objektov, za katere bo treba izdelati potrebno tehnično dokumentacijo.

O omenjenem predlogu so razpravljali že na sejah organov upravljanja sedanjega tehniškega biroja. Člani kolektiva so se s predlogom strinjali, tovariš Feldin pa je dodal še nekaj podrobnosti o novem obratu za izdelavo tehnične dokumentacije. Ena od najbolj važnih ugotovitev je ta, da si bodo v novem samostojnem obratu dohodek sami ustvarjali. Ker bo obrat v sklopu naše železarne, bodo za člane kolektiva obvezni sklepi CDS za izpolnjeva-

nje, kadrovski oddelek pa bo imenoval višje uslužbenke. Ostala vprašanja kadrovske politike in nagrajevanja bodo člani kolektiva reševali sami v obratu, kjer bodo imeli tudi organe upravljanja, sindikalno organizacijo itd.

Pred kratkim so se s predstavniki železarne posvetovali o reorganizaciji in prehodu na samostojno poslovanje. V prihodnjih mesecih bo treba pripraviti vse potrebno, da bodo lahko začeli s samostojnim poslovanjem že sredi poletja.

Ob zaključku naj omenimo, da reorganizacija predstavlja obojestransko korist tako za njih kot za železarno. Člani kolektiva se zavedajo, da bodo imeli za opravljeno delo še več odgovornosti, vendar bodo svoje delo z veseljem opravljali, ker bodo z ustvarjenim dohodkom sami razpolagali.

Cevarna je v januarju osvojila prvo mesto

V januarju spet prvi obrat CEVARN A

Januarsko medobratno tekmovanje nam kaže napeto borbo za prvo mesto, saj je kar 12 obratov doseglo preko 200 pozitivnih točk, štirje pa so presegli tri sto točk. Čeprav je v januarskem tekmovanju nekoliko manj pozitivnih točk, kot v decembru, je uspeh vseeno dober. Tako smo v produktivnosti dosegli 2463 točk ali 59 točk več kot v decembru, čeprav je bil že decembrski rezultat precej visok. Lahko pa bi bil uspeh v tej točki še boljši, ker so nekateri obrati dosegli negativni rezultat.

Kapacitete pa so bile v ja-

nuarju slabše izkoriščene kot decembru, kar za 404 točke in smo dosegli 201 pozitivno točko. Največ negativnih točk so prispevali vzdrževalni obrati, dočim imajo proizvodni obrati, razne opekarne, vsi pozitiven rezultat.

Novatorskih in racionalizatorskih predlogov je bilo malo, le dva, kar predstavlja 40 točk.

Bolovanje do 7 dni je nekoliko boljše v primerjavi z decembrom, vendar pa je še vedno zelo občuten negativni faktor s 115 negativnimi točkami, kar pa je za 35 točk boljše, kot v decembru. Enako

kot bolovanje do 7 dni, je pereče tudi bolovanje zaradi nesreč, pri čemer smo v januarju dosegli 85 negativnih točk, medtem ko je bilo v decembru zabeleženih 162 pozitivnih točk.

Red in čistoča je komisija v tem mesecu ocenila nekoliko bolje, in sicer s 26 točkami več kot v decembru.

Skupaj smo v januarju dosegli 3997 točk, ali 771 manj, kot v decembru lani. Toda uspeh je dober, saj moramo upoštevati, da so bili v tem mesecu noveletni prazniki.

Prvo mesto in najboljši rezultat je dosegla cevarna s 543 točkami, drugi je elektroodni oddelek s 438 točkami, tretje pa profilne valjarne s 402 točkami.

Vsem obratom k doseženim uspehom iskreno čestitamo, posebno pa še cevarni, ki je tako že drugič zapored osvojila prvo mesto!

Franc Sterk

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svojim sodelavcem z izmene Dovžan, ki so prispevali denarno pomoč, za katero sem jim nadvse hvaležen.

Alojz Volčanšček
z družino

ZAHVALA

Podpisana Tatjana Možina se iskreno zahvaljujem sindikatu Železarne Jesenice za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času bolezni.

Tatjana Možina
elektroodni oddelek

za izdelavo tehnične dokumentacije v železarni. Omeniti je treba 38. člen Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov, ki predvideva, da mora gospodarska organizacija za izdelovanje tehnične dokumentacije imeti obrat s samostojnim obračunavanjem dohodka.

Brez dvoma je naša železarna zainteresirana, da ima tak obrat, kajti v rekonstrukcijskem programu je precej

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Javornik I se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni in mi je bila zelo dobrodošla.

Ivan Kastelic
Javornik I

DOSEŽENI USPEHI V TEKMOVANJU - JANUAR 1962

	PLAVZ	MARTINARNA	ELEKTRO PEČ	OPEKARNA	LIVARNA	PROF. VALJARNE	VALJARNA 2400	ŽIČNA VALJARNA	VALJARNA 1300	JEKLOVEK	HLADNO VALJ.	ŽIČARNA	CEVARN A	ŽEDELJARNA	ELEKTRODNI D	ENERGIJSKI	O T K R	MEHANIČNA D	KONSTRUKC D	ELEKTRO DEL	JAVORNIK III	GRADBENI O	PROMET	TRANSPORT
Produktivnost	+174	+142	+42	+70	+20	+225	+108	+192	+66	+101	+152	+70	+200	+192	+256	+70	+120	-96	-25	-10	+52	+226	+33	+200
Izkoriščenje kapacitet	+10	+24	+40	-72	+30	+130	+88	+17	+100	+60	+38	+97	+124	+30	+120	+70	-36	-153	-164	-148	-105	+11	-10	-87
Novat. in racional. predl.											+20							+20						
Bolovanje do 7 dni	+45	-20	-7	-20	+19	-5	-28	-18	-2	+4	-21	-20	+20	-3	-21	-15	+19	-27	-18	-6	+9	+3	-14	+11
Bolov. zaradi nezgod	-40	+14	-20	-35	+11	-8	-25	+13	+19	+30	-24	-20	+42	-11	+20	+46	-38	-17	+23	-30	-21	+29	-17	-13
Red in čistoča	+68	+61	+64	+70	+67	+60	+62	+67	+65	+64	+60	+61	+58	+62	+63	+65	+62	+57	+58	+59	+62	+62	+58	+56
Skupaj točk	+257	+221	+119	+113	+147	+402	11	+273	+248	+259	+221	+165	+543	+270	+438	+236	+127	-216	-126	-136	-3	+331	+50	+165

Pravni status Komunalnega oddelka

Ze v zadnjih mesecih lanskega leta smo živahno razpravljali na skupnih sestankih s predstavniki posameznih služb o predlogu reorganizacije Komunalnega oddelka. Med drugim smo v zve-

neposredni zvezi z izboljšanjem družbenega standarda, ker skrbi delno za osnovne potrebe delavcev (redna prehrana, stanovanja) in za obnavljanje njihovih delovnih moči (topli obrok, mleko).

v samskih domovih izboljšuje na osnovi doseženih dohodkov posameznega zaposlenega delavca in ne s subvencijami oz. dotacijami. Se več, nadaljnji gospodarski razvoj in komunalna ureditev bo to dejavnost povsem postavila iz podjetja na področje komune in stanovanjskih skupnosti.

Tudi v svetu, ki nima socialistične ureditve, imajo industrijska podjetja te službe v svojem sklopu s posebnim pravnim statusom, samostojnimi pravicami v mejah pooblastil, ki nastajajo iz vsebine njihovega poslovanja.

Namen članka ni predvsem ocenjevanje predlogov, ki so pogojeni z ustanavljanjem in registracijo, temveč načenja razpravo našega obrata o tem, da uresničimo pravni status oddelka na principu samostojne poslovne enote pri Železarni Jesenice s tem:

- a) da ima samostojno financiranje,
- b) en žiro račun pri narodni banki, namesto dosedanjih štirih,
- c) predlaga enomesečno ali letno bialnco, namesto dosedanjih 5 oziroma letno 60,
- d) da ima lastnik sklad amortizacije za vsa osnovna sredstva, ki predstavljajo njegovo imovino.

Tega problema, ki je star že več let, pa seveda ne bo mogoče reševati samo z razpravami in gesli, temveč ga je treba zaradi posebnosti v organizacijskem, tehničnem, ekonomskem in pravnem pogledu prilagoditi konkretno zahtevam kolektiva in družbe.

Jože Frece

RACIONALIZATORSKA IN NOVATORSKA DEJAVNOST

Iz republiške razstave izumov

Prva razstava izumov in tehničnih izboljšav v Ljubljani, ki jo je organiziral Republiški odbor združenja DIATZ, je lepo uspela. Iz ta-

1. DIATZ Jesenice
2. DIATZ Kamnik
3. DIATZ Kranj
4. DIATZ Nova Gorica
5. DIATZ Koper
6. DIATZ Celje
7. DIATZ Ljubljana

Posebna komisija je ocenjevala predloge, s katerimi naj bi se predstavili na svetovni razstavi v Bruslju. Ta komisija je izbrala 16 predlogov. Med te je komisija uvrstila tudi štiri z Jesenic in sicer avtorjev: tov. Karla Nagodeta, Jožeta Zbontarja, Nika Bernarda in člana kolektiva tovarne Elan iz Zgošče. Toda zvezna komisija je pozneje odločila, da bo Jugoslavijo na tej razstavi za-

bele vidimo, da so v primerjavi z ostalimi mesti v naši republiki Jeseničani razstavili veliko eksponatov. K razstavi so prispevali:

31 eksponatov	stopalo le 12 izumov, vendar
17 eksponatov	žal na tej razstavi ne bodo
3 eksponate	mogli sodelovati udi naši
5 eksponatov	avtorji. Za takšno število iz-
1 eksponat	umov se je zvezna komisija
17 eksponatov	odločila predvsem zaradi ve-
58 eksponatov	likosti jugoslovanskega pavi-
- ljona v Bruslju.

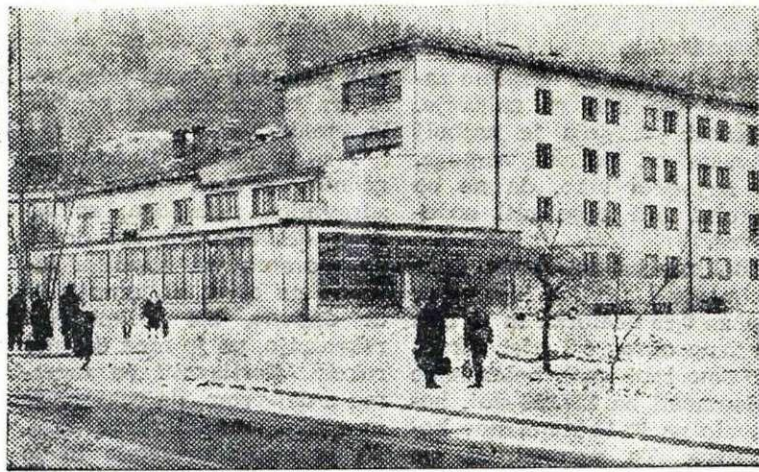
Kljub temu, da naši avtorji na svetovni razstavi ne bodo sodelovali s svojimi izumi, pa vseeno ugotavljamo napredek naših izumiteljev.

Nove metode in kvalitete dela ZK

Osnovne organizacije izven železarn so v mesecu januarju 1962 imele redne letne konference. Istočasno pa je bilo na novo ustanovljenih 12 osnovnih organizacij v podjetjih in ustanovah, torej tam, kjer naj komunisti uveljavljajo nova načela gospodarjenja in upravljanja. Na rednih letnih in ustanovnih konferencah se je pokazal viden napredek, tako v pripravah kot v razpravi in zaključkih. Na večini konferenc je prišlo do izraza predhodno obravnavanje III. plenuma CK ZKJ, ki je dal smernice in napotke o novih poteh in o novih potrebah v delu Zveze komunistov. Tretji plenum smo namreč v mesecu decembru obravnavali kot akt, s katerim naj se spoznamo in ga razumemo. Na letnih in ustanovnih konferencah pa je bila že konkretnjša razprava in tudi zaključki o nalogah, ki nam jih družbeni razvoj nalaga in jih je s svojimi značilnostmi ana-

zaciji ZK, ampak tudi v organizaciji delavskega in družbenega samoupravljanja, v družbenih in društvenih organizacijah, v sindikatu in Socialistični zvezi. Mesto komunistov je tam, kjer se odvija resnično življenje, tam, kjer ljudje odločajo, kjer se bori za ustvarjanje dobrin naši skupnosti. V tem smislu je tekla razprava na eni izmed konferenc OOKZ. Tako stališče je vzpodbudilo navzoče, da so se zamislili nad svojo dosedanje dejavnostjo in v nadaljnji razpravi odobrvali napredno gledanje sogovornika. V tem smislu so bili predlagani ustrezni zaključki, ki jih bodo komisije ali nova vodstva osnovnih organizacij izdelala v programu dela organizacije.

Bodoča prizadevanja komunistov v naši komuni bodo šla za tem, da bomo metode svojega dela nenehno prilagajali novim razmeram in potrebam. Mnogo bolj kot doslej bomo morali tvoriti ce-

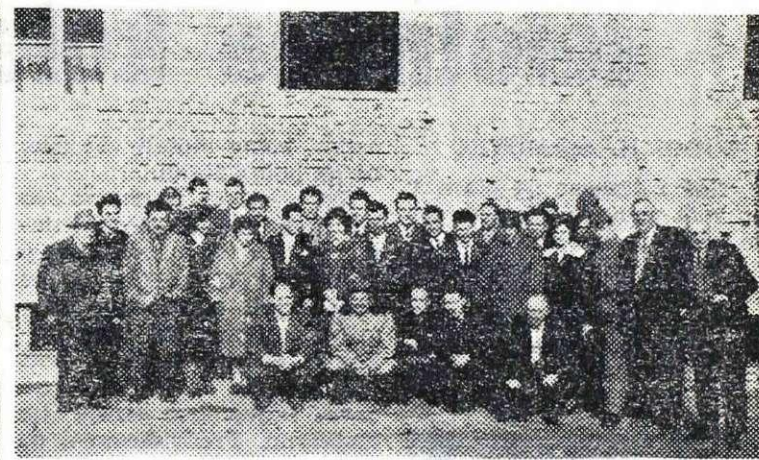

Samski dom na Plavžu, kjer stanuje in se hrani mnogo naših delavcev

zi s pripravami ugotovili, da zaradi pravnih predpisov Komunalni oddelki ne more biti registrirani kot finančno samostojni zavodi, kakor je na predlog komisije za gospodarstvo že sklepal CDS na rednem zasedanju dne 10. 8. 1961. Hkrati s tem pa je bil za CDS pripravljen predlog da oddelki registriramo pri gospodarskem sodišču kot samostojno podjetje. Prednosti takega podjetja bi bile predvsem v samostojnem ekonomskem poslovanju. Gospodarske odnose in dajanje uslug bi pogodbeno urejali z Železarno Jesenice, ki bi tudi določila osebe za koordinacijo operativnih odnosov z novo ustanovljenim podjetjem.

Ceprav v zadnjem času spet precej razpravljamo o pravnem statusu in predlogu, da naj bi Komunalni oddelki registrirali kot gostinski obrat pri Železarni Jesenice s poslovnimi enotami - delavskim menzami na Strazi, na Plavžu in Kadrovskega domu z delavsko restavracijo Kazina, je očitno, da se tudi pri obravnavanju tega predloga, ki je tretji po vrsti, pojavljajo deljena mnenja, ki se več ali manj nagibajo k predlogu »podjetje« kot edina osnova za nadaljnji razvoj obstoječega Komunalnega oddelka.

Seveda pri tem ni mogoče načelno nasprotovati zagovornikom predloga »podjetje«, da pomožne službe kot neproduktivni faktor v merilu podjetja - kar ni povsem točna definicija, vplivajo na pravilno prikazovanje pokazateljev, proizvodnosti na moža analogno z doseženimi osebnimi dohodki na tono proizvodnje itd. Pri tem pa tudi ne gre prezreti, da dejavnost te službe danes zanemarljivo služi izboljšanju in povečanju uslug. Torej je v

Udeleženci letne konference OO ZKS na Hrušici pred novim kulturnim domom, ki je v gradnji

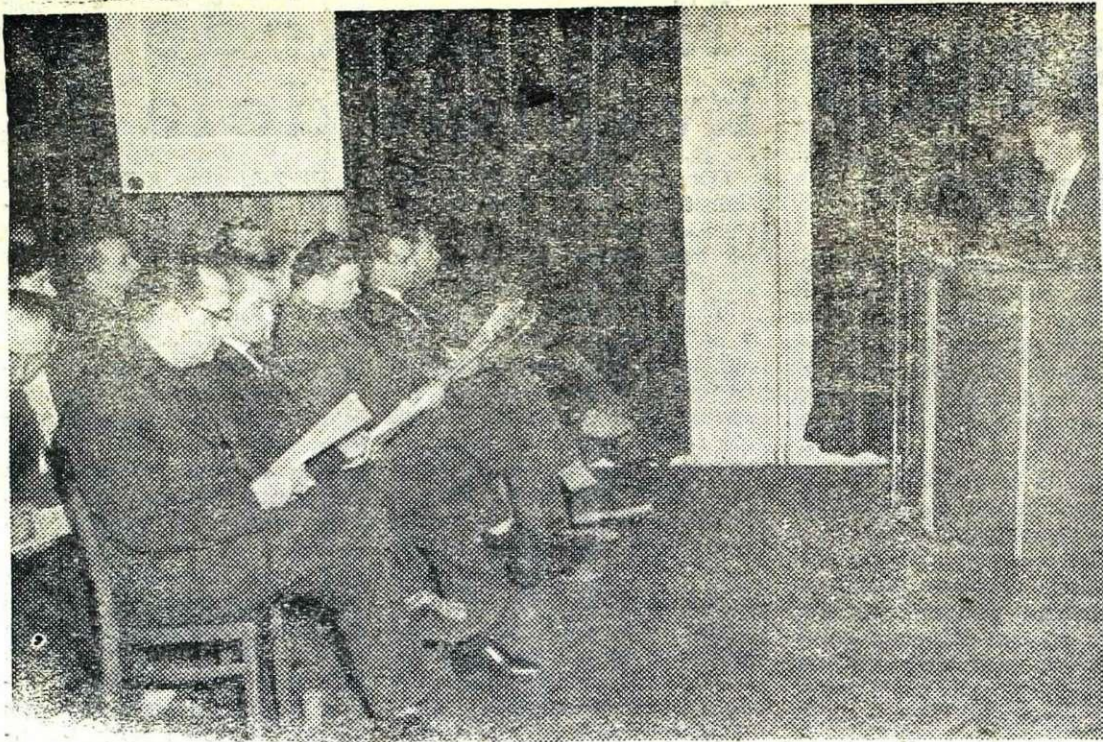
lizo podčrtal tretji plenum. Iz referatov in zapisnikov konferenc je razvidno, da je duh III. plenuma vzpodbudil prizadevanja komunistov v iskanju sodobnejših metod in oblik dela pri oblikovanju nove vloge osnovne organizacije in posameznega komuniste. Ugotavljamo, da v naši komuni ni posebnih težav pri dojemanju bistva načel in zaključkov plenuma, da smo se že pred zasedanjem plenuma osvobodili spon preživetih pojmovanj o vlogi in delu ZK. Praktično nimamo opravka s komunisti, ki ne bi razumeli spremembe vloge Zveze komunistov in bi se hoteli z neko avtoriteto postavljati pred državljane, kot nekaj izven njih, pač pa se zavedamo, da smo v času, ko ZK ni organizacija, ki prenaša direktive in naloge v druge organe ali družbeno-politične organizacije. Kot rečeno se večina komunistov svoje vloge zaveda, zato bo tudi večina delala tako, da bo družbeno-politično življenje v naši komuni še bolj pestro, napredno in prilagojeno razmeram časa. Današnje razmere pa od komunistov zahtevajo, da aktivno delujejo ne le v osnovni organi-

lovit in gibljiv politični mehanizem, ki bo medsebojno ozko povezan, ki bo živel in dihal z življenjem in problematiko v komuni.

Naloga, ki smo si jo postavili, ni lahka. Slediti morajo ukrepi, potreben je trud in čas, da bi sleherni član ZK dojel, da ob prilagajanju dejavnosti Zveze komunistov novim družbenim razmeram ne gre samo za organizacijske spremembe, ampak za nekaj, kar da polet za kvalitetnejši premik našega delovanja, za hitrejšo izoblikovanje organizacij in komunistov za naloge, ki smo si jih zadali.

Kot je bilo že omenjeno, smo ustanovili osnovne organizacije ZK v podjetjih in ustanovah, jasno pa je, da organizacijskih sprememb in jih nismo ustanavljali zaradi zato, ker je to moderno. To smo storili zato, da bodo osnovne organizacije in komunisti v njih dajali ton razvoju teh podjetij in ustanov v gospodarskem in družbeno-političnem smislu. Ponavljam, da ne s ciljem, naj se ostali člani kolektivov podreajo direktivam osnovnih organizacij ali samovolji po-

(Dalje na strani 11)

Letošnje skupščine sindikalne organizacije se je udeležilo poleg delegatov tudi več gostov in zastopnikov drugih podjetij. V svojih pozdravnih besedah so našemu kolektivu in sindikalni organizaciji želeli veliko uspehov pri delu

Potrebno bo sodelovanje celotnega kolektiva

BOGOMIL HOMOVEC

»Naš železarna je stara v pravem pomenu besede, saj so nekateri stroji stari 30–70 let in potrebni zamenjave ter modernizacije. Zato smo začeli z rekonstrukcijo. Zlasti pa so se, posebno v zadnjem desetletju, spremenile razmere na svetovnem in do-

napeti bomo morali vse sile, da ga bomo zbrali.

Kot vam je že znano, so bili naši vodilni strokovnjaki odobritvi inozemskega kredita v ZDA, kjer so se dogovarjali za dobavo bluming valjarne, valjarne trakov z elektro opremo, peči ter stripper in klesane žerjave, adjustazne stroje ter kisikarno. Predvidevamo, da bodo pogodbe zaključene še ta mesec.

Tudi razgovori za novo elektropeč so bili tik pred

zaključkom, ko je Zvezni izvršni svet poostiril kreditne pogoje. Zato so se zavlekli in pričakujemo, da bodo zaključeni, v kolikor bodo inozemski proizvajalci sprejeli nove pogoje, še v marcu. Ker smo se prepričali, da so Poljaki sposobni napraviti novo sodobno napravo za pripravo rude in da bi prihranili zapadne devize, smo se odločili in sporazumeli z banko, da bomo le-to nabavili na Poljskem.

Lani 1249 ponesrečencev

ZDRAVKO POGAČNIK

»Ko podajamo obračun svojega dela, povemo količino, finančni uspeh, preračuni pa pozabljamo na krvni davek, ki je odločno previsok, saj smo imeli lani 6 mrtvih in 1249 ponesrečenih delavcev. Ponesrečen se je vsak šesti sodelavec, od skupnega števila nesreč pa jih je bilo 1176 pri delu in 73 na poti. Torej le 0,4 odst. manj pri delu, kot v letu 1960, vendar še vedno 17,8 odst. na stavež zaposlenih. Ponesrečeni so zamudili 18.878 delovnih dni, ali če to pomnožimo s 302 kg dnevne proizvodnje, smo izgubili 5.700 ton proizvodnje. Poleg tega pa je šest družin izgubilo očeta, mi pa 36.000 delovnih dni, če predvidevamo, da bi vsak od smrtno ponesrečenih delavcev lahko delal še dvajset let.

Ne mislim analizirati nesreč, vendar nam le-te po-

Zdravko Pogačnik, socialni delavec

O čem so razpravljali na sindikalnih skupščinah

novno kažejo, da moramo postaviti vse sile za znižanje. Varnost pri delu je najbolj odvisna od delavca samega, ki naj dela tako, da ne bo ogrožal niti sebe niti sodelavca.

Bolezenska odsotnost je v primerjavi z letom 1960 porasla za 0,65 odstotka in je bila dnevno okrog 6,2 odst. Skupno smo lani imeli bolezenske odsotnosti za 128.258 dni, bolevalo pa je 13.913 članov kolektiva. To pomeni, da je vsak član boleval 18 dni letno. 16. februarja letos pa je število bolezenske odsotnosti doseglo svoj maksimum, saj je bilo odsotnih 550 članov kolektiva ali 8 odst. Če gre za strojno okvaro, običajno takoj ukrepamo, toda prav tako bomo morali ukrepati

tudi pri tako visoki odsotnosti, za katero se zdaj premalo menimo.

V nadaljevanju je tov. Pogačnik govoril še o vlogi zdravnika, psihologa, socialnega delavca itd. ter dejal, da moramo vsi živeti s tovarno ne osem ur, ampak 24 ur dnevno. Ko je omenjal rekreacijo, pa je med drugim rekel: »Sprijazniti se moramo z dejstvom, da rekreacija ni razkošje modernega časa, da je nujno potrebna in jo bomo morali kot tako sprejeti v svoj program. Človek se mora nujno usposobiti za naslednji dan, za nove delovne naloge. Važno pri tem pa je še urejeno družinsko življenje.«

O fluktuaciji pa je dejal: »Imamo 15 odst. totalne

fluktuacije, 8 odst. fluktuacije, 21 odst. se zamenja na svoji strani, kar pomeni, da jih por 45 odst. ljudi tirajo. ti moramo za tem, kolektiv bolj stabilizirati, jo razpravo je z besedami: pri u nju vzrokov nesre smemo pozati na faktor: površnost, pl neupoštevanje predp fizična preobremenje radi dodatnih el. L. ramo navajata to hova fizična zadba ži celodnevni obre Naša sindikalna org pa naj skrbila vz lavca, za uredev n življenja, da v pril delo spočit, nanje soben opraviti se n

Kako sprejemamo nove delavce

RAFAEL OSTAR MARTINARNA

Tov. Ostar je govoril o pomenu izobraževanja, ki ima precejšen vpliv na proizvodnjo v obratih. Kljub temu smo na ta važen faktor v zadnjem času nekoliko pozabili, kar še posebej velja za strokovno izobraževanje.

Obratovodstvo martinarne je skupno s Centrom za strokovno izobraževanje organiziralo krajše tečaje. Namen teh tečajev je bil, da delavcem nudijo vsaj osnovno tehnično znanje, ki je potrebno za opravljanje dela. Vendar s tem problem izobraževanja še ni bil rešen, zato je treba ponovno poudariti, da bomo končno morali le začeti s sistematičnim in temeljitim izobraževanjem proizvajalcev na delovnih mestih.

Potreba po strokovnem izobraževanju bo vedno večja, kajti zavedati se moramo, da starejši tovariši odhajajo in z njimi vred tudi bogate praktične izkušnje, na njihova mesta pa prihajajo novi ljudje brez izkušenj in znanja. Naša naloga je, da mladim ljudem pomagamo in jim omogočimo, da bodo bogatejši na znanju. Tu je še eden od številnih problemov, ki ga na Jesenicah rešujemo vsa povojna leta. Napravili smo že precej poizkusov z dobrim namenom, da bi po-

magali novosprejetim delavcem, toda še vedno se dogaja, da novosprejetim delavcem posvečamo premalo pozornosti in jih takoj prvo uro, ko pridejo v tovarno, že odredimo na delovno mesto. V takih primerih zelo pogosto velja znano pravilo »Znajdi se!« Spričo pomanjkanja delavcev v naših obratih novice komaj čakamo, toda nihče ne pomisli na to, kako se novi delavec, ko pride v

martinarno, počuti, k naenkrat znae v hrupu, ki ga vzroči javi, lokomove, stroji in včas niti kam naj sto. Pro pereč in terjnujke v celotnem podjetju. sem, da bi mli v novih delavce uredi sebnim pravilkom varjajočim popkor rati, kar bi govar ši socialistični tvorn

Zaposlenih je vedno več

DANTE JASNIČ

Direktor kadrovskega sektorja je najprej razpravljal o vedno večjem številu zaposlenih ljudi in dejal, da se povečana proizvodnja ne povečuje skladno s povečanjem števila zaposlenih. Omenil je tudi vprašanje urejevanja življenjskih pogojev novim delavcem, na kar pogosto pozabljamo in ne pomislimo ob zahtevi po večjem številu zaposlenih na to, kje bodo spali, kje bodo njihove družine. Med drugim je dejal: »Iz analize občinske službe za socialno izpolnjevali.«

vprašanje je Podi kjer so stanonjski zelo slabi, 23 džen, c rih imajo samštiri prostora, vse tale pa so v enem včas tudi družina sestimi le eno ležišče Kako ljudje delajo proiz če se doma nmore čiti in se zato javlj di razne bolez ter odstotek bolezake c sti. Zato se mo v ali ni bolje iti 30 manj v proizvodnji i lim nuditi novalne da bodo proizjedne izpolnjevali.«

Bogomil Homovec, tehnični direktor

mačem tržišču, ki od nas zahtevajo, da bistveno spremenimo osnovno strukturo in cilje. Predvideli smo rekonstrukcijo visokih peči, priprave rude, martinarne, elektropeči, valjarn ter vseh pomožnih obratov in naprav. Rekonstrukcija poteka po načrtu in je investicijski program odobren. Definitivno niso rešeni le še vsi problemi okrog financiranja. Sami bi morali sodelovati z 10 odst. po vrednosti in 5 odst. garancijskega zneska, kar znaša 4.380 milijonov za tri leta. To je visok znesek in

razpravljali ni skupščini

Delegati in gostje so s pozornostjo sledili poročilom in razpravi, ki je bila zanimiva in kvalitetna

Dante Jasnič, direktor kadrovskega sektorja

braževanju, je dejal: »Do sedaj smo delali tako, da smo največ prirejali razne seminarje, predavanja, nato pa so kandidati pred okrajno komisijo polagali izpit za VK delavca. Ali so se ti kandidati res usposobili za nalo-

ge na delovnem mestu? Zdi se mi, da ne in zato je pred nami odgovorna naloga, da iz zahtev delovnega mesta ugotovimo vsebino in količino znanja ter način, kako bomo le-to posredovali tem ljudem. Nekateri obrati so na tem področju dosegli lepe uspehe, morali pa jim bodo slediti tudi vsi ostali, saj vemo, da moramo sedaj sami po svojih merilih in principih izpeljati izobraževanje. Princip, ki bi moral obveljati, naj bi bil, da lahko napreduje samo tisti, ki ima odgovarjajoče znanje. Nujno pa bi morali začeti tudi z obveznim dopolnilnim strokovnim izobraževanjem. Obveljalo pa naj bi tudi načelo, da je vsak lahko na nekem delovnem mestu le toliko časa, dokler v celoti izpolnjuje naloge tega delovnega mesta. Zelo važno im pereče vprašanje za železarno je tudi dejstvo, da je v dveh mesecih zapustilo naše podjetje 15 ljudi z visoko strokovno izobrazbo — inženirjev in ekonomistov. Ob perspektivi našega podjetja, da moramo razviti višjo stopnjo strokovnosti, je to vprašanje aktualno, ker železarna tako ostaja brez strokovnega kadra, ki ji je, ali pa ji bo že kmalu, zelo potreben.«

Pred nami so tri osnovne naloge

Ing. IVAN ARZENŠEK

V imenu podjetja in uprave pozdravljam letno skupščino.

Že referat predsednika je nakazal delovanje sind. organizacije našega podjetja in nanizal vrsto važnih nalog, ki stojijo pred našim podjetjem v bodoče. Omenil bi 3 osnovne naloge, ki bodo bistveno vplivale na naš gorenjski kot in na naše podjetje.

Vsekakor si moramo biti na jasnem, da nas čakajo precejšnje naloge in precej dela, medsebojnega sodelovanja in razumevanja, da bomo lahko na osnovi skupnega dela novoformiranih EE in uprave imeli materialne osnove, ki bodo res ekonomsko upravičene.

Druga naloga, ki je bila navedena je vprašanje obnove našega podjetja. To pomeni za nas bistveno prelomnico, kajti predvidena je te-

Ing. Ivan Arzenšek, šef plansko-ekonomskega oddelka

meljita rekonstrukcija, ki bo spremenila podobo našega podjetja in vse naše komune. Vsi se zavedamo, da to ne bo lahka naloga, da bo potrebno odgovornosti, potrpljenja in dela vseh naših strokovnjakov in vseh ostalih, ki bodo lahko pripomogli pri tej naši skupni nalogi. Zamisel se uresničuje, osnovno pa je, kako in kje preskrbeti sredstva in z dotokom sredstev tudi pravilno odplačevati naše obveze. Da bo naloga lažje rešljiva je potrebno, da se sleherni član našega kolektiva zaveda, kaj pomeni rekonstrukcija ker bo le-ta omogočila našemu podjetju gospodarski razmah.

Tretja naloga je vezana na drugo z željo, da obdržimo našo proizvodnjo najmanj na sedanjí višini oziroma da jo rahlo povečujemo, da bomo tekoče zahteve po sredstvih lahko vzdržali.

dikalna organizacija. Tako bomo vedeli, pri čem smo. Pravijo, da vzdrževanje ne odgovarja. Zdi se mi, da je vzdrževanje neposredno vezano na same valjarne in njih proizvodnjo, če hočemo, da valjarne dobro delajo in dosegajo načrt. Še enkrat pozivam CDS, da najde drug stimulans, da bomo vedeli, kako bomo letos nagrajeni po gibljivem delu osebnega

dohodka. Sedaj nihče ne ve, pri čem smo. Tudi norm nimamo pravih, vemo pa, da smo neposredno vezani na valjarne. Če namreč tam ni nekaj v redu, moramo zapustiti svoje delo in iti v obrat. Člani naše enote bi radi dobili odgovor tudi na to, zakaj je bil s 1. 1. 1962 ukinjen dotodanji sistem nagrajevanja in zakaj še niso dobili no-

Samoupravljanje v meh. delavnicah

JOŽE TILEJ

Tovariši Filej je v svoji razpravi opozoril na vrsto problemov, ki so se pojavili ob decentralizaciji samoupravljanja. Znano je, da ima vsaka od ekonomskih enot svoj zbor proizvajalcev in delavski svet ali upravni odbor. Res je, da je od ustanovitve teh organov minilo komaj 6 mesecev, vendar že opažamo nekatere pomanjkljivosti, ki hromijo njihovo delo. Čeprav imamo poslovnik in pravilnik o DS in ZEE, pristojnosti še vedno niso urejene, kar še posebej velja v njihovem odnosu na upravno linijo. To smo občutili tudi v naši EE, ker menimo, da upravna linija ne čuti potrebe, da bi izpolnjevala sklepe ZPEE, pa čeprav se ti sklepi nanašajo na njihovo delo. Seveda ne gre za namerno zanemarjanje teh sklepov, temveč nosijo nekaj krivde tudi organi upravljanja, ker ne vodijo evidence o tem, ali bodo sklepi izpolnjeni ali ne. Sma-tram da bi morali biti sklepi, ki so sprejeti na sejah ZEE ali DS EE, biti vpisani tudi v zapisnikih. Prepričan sem, da teh problemov ne bi bilo, če bi bilo nekaj več obojestranskega razumevanja.

Naše mnenje je, da DS EE še vedno nimajo pravih pristojnosti in v glavnem na svojih sejah razpravljajo o zadevah, ki jih je nekdo pred njimi že sprejel. Včasih pride tudi tako daleč, da kršimo pravice organom upravljanja v EE.

Pripombe imamo tudi glede poslovnikov, ki so sicer zelo idealno izdelani, vendar je delo kljub temu otežkočeno. Organi pri CDS predloge za posamezne pravilnike pripravljajo dalj časa, včasih tudi po več mesecev, kolektiv pa mora s svojimi organi upravljanja gradivo pregledati in s pripombami vrniti v zelo kratkem času. V takih primerih celo dobivamo pismena ali ustna opozorila, naj gradivo vrnemo čimprej, ker v nasprotnem primeru ne bodo upoštevali naših morebitnih pripomb. Hkrati pa dostavljajo še to, da bodo edino organi upravljanja v EE pred kolektivom odgovorni, če ne bo kaj v redu. Ne moremo se strinjati s CDS in njegovimi organi, kadar ultimativno postavljajo kratke roke, ko mora kolektiv v nekaj dneh ali celo nekaj urah ugotoviti, kaj je in kaj ni prav.

Auschwitz! Grob Evrope!

V januarju letos so se na Jesenicah zbrali preživeli interniranci zloglasnega taborišča Auschwitz. Srečali so se prvič po sedemnajstih letih in to prav v dneh, ko je potekalo tudi sedemnajst let, odkar so Nemci z veliko naglico zapustili taborišče. S seboj so odvele, seveda peš, ker transport z vlaki ni bil več mogoč, vse tiste, ki so lahko hodili, le 5.000 do 6.000 bolnih so pustili v revirskih barakah z namenom, da jih bodo še pred prihodom Rusov pobili. Toda naglo prodiranje ruske armade je skupino SS-ovcev, ki je v ta namen prišla v taborišče, zmedlo. Pobegnili so, preden so izvršili to peklensko povelje.

S področja naše komune je okupator izselil, zaprl in odvele v razna taborišča nad 1.500 ljudi. Zato večini naših ljudi niso neznana imena: Dachau, Mauthausen, Ravensbrück, Buchenwald Auschwitz itd. Kaj se skriva za temi imeni, pa ne more dojeti nihče, ki sam ni občutil teh tisoč in tisočkrat prokletih taborišč, katerih krematoriji so požrli milijone žrtev. O enem najgrozotnejših, o njem bomo tudi danes govorili, je dejal pesnik Lojze Krakar: »Auschwitz! Auschwitz! Grob Evrope! Auschwitz, kraj nezaslišanih grozot, katerih je bila zmožna v dvajsetem stoletju le fantazija ponorelih nacistov pod vodstvom civiliziranega norca z znatnostjo in tehniko v rokah.«

Po podatkih, ki jih je zbral odbor sekcije internirancev pri Občinskem odboru ZB NOV Jesenice so žrela krematorijev v Auschwitzu pogoltnila 14 žrtev — 10 žensk in 4 moške iz naše občine. Trenutno je pri nas deset

V letu 1942 so bili s področja naše občine odpeljani v Auschwitz:

Alojz Mrak (Kranjska gora), umrl že v marcu 1942, Jože Dolžan (Dovje), umrl štiri in pol meseca po prihodu,

Alojzija Marinčič (Hrušica), umrla po enem mesecu in pol,

Minka Krivec (Hrušica), umrla sedem dni po prihodu.

Preživeli sta samo Marija Sekardi z Jesenic in Frančiška Bizjak — Pajer s Hrušice.

V letu 1943 pa so bili v Auschwitz odpeljani:

Franc Sodja (Blejska Dobrava), ubit 7. 4. 1945 pri evakuaciji Auschwitza zaradi izčrpanosti v Vallesu,

Ivanka Zorman (Javornik), umrla eno leto po prihodu,

Jožica Ludvik (Jesenice), umrla sedem mesecev po prihodu,

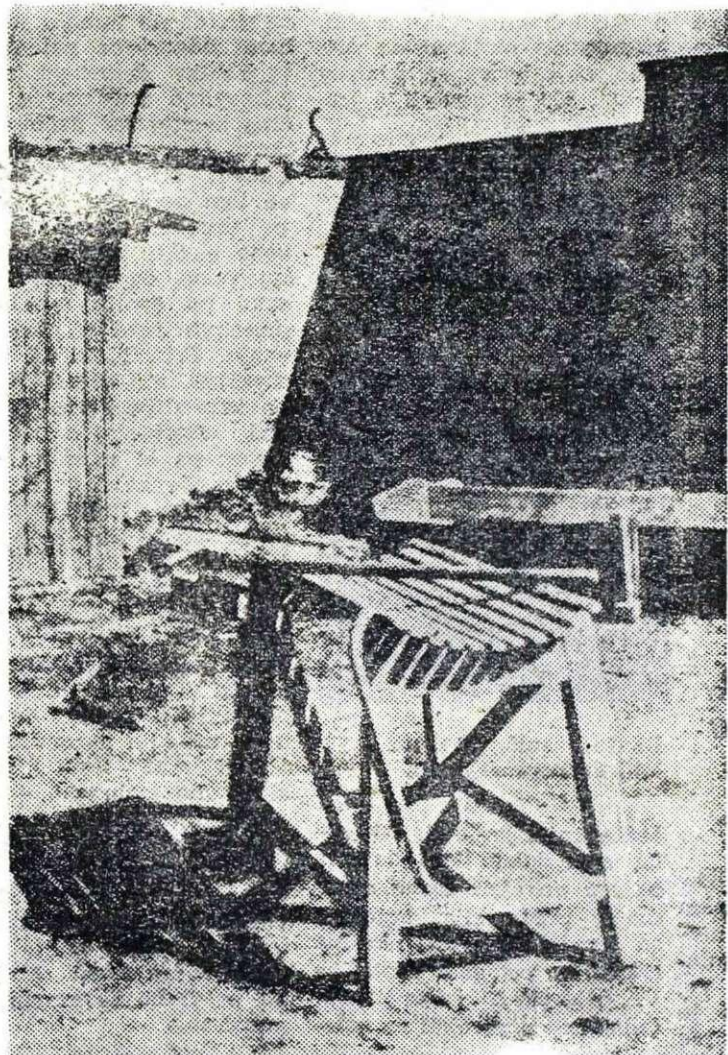
Jožica Frelih (Jesenice), umrla šest mesecev po prihodu,

Branka Stegu (Jesenice), umrla pet mesecev po prihodu,

Angela Seračević (Jesenice), umrla štiri mesece po prihodu,

Antonija Robič (Kranjska gora), umrla dva meseca po prihodu.

Preživela je samo Rezka Prešeren z Jesenic.

Stol, na katerem so interniranci prestajali tako imenovano »Prügelstrafe«, ali po naše »batinanje«, pri katerem je skoraj vsak odnesel težje posledice

Vhod v koncentracijsko taborišče Auschwitz z napisom »Delo osvobaja«. Le redki so bili, ki so se po prestopu skozi ta vrata, živi vrnili na svoje domove

preživelih — 7 žensk 3 moški. Od teh jih je pet — tri ženske in dva moška, ki so pred vojno živeli v drugih krajih. Da bo slika preglednejša, navajamo imensko internirance v Auschwitzu.

Anton Hlebanja (Dovje), umrl štiri in pol meseca po prihodu,

Marija Kobentar (Hrušica), umrla tri mesece po prihodu, Helena Marinčič (Hrušica), umrla tri mesece po prihodu,

Ostali preživeli so bili privedeni v Auschwitz v drugi polovici leta 1944. Jože Sivec in Simon Režek sta prišla v Auschwitz iz taborišča Lublin v skupini 5000 internirancev, od katerih jih je prispelo

živih le še 150 in od teh komaj 100 v barake, ostali z mrtveci vred pa so bili hrana krematorijem. Franc Lipej z Belce je pobegnil iz izseljeniškega taborišča v Slezijski, toda na begu so ga ujeli in poslali v Auschwitz. Marija Balanč z Jesenic je prišla v Auschwitz iz goriških zaporov. V Volčji Dragi so jo Nemci kot partizanko ujeli. Pri aretaciji si je nadela ime Dragica Volčič ter bila pod tem imenom tudi internirana. Prav tako sta bili iz goriških zaporov pripeljani Alba Makovič z Jesenic in Marija Koren iz Martuljke.

Tako so se v januarju spet zbrali nekdanji interniranci taborišča Auschwitz, manjkala je le Marija Cerne iz Rateč in se dogovorili, da bodo pisali spomine ter tako posredovali resnico o življenju v taborišču naši mladini. Spominjali so se tudi vseh

tistih, ki se niso vrnili, in tistih, ki so jim v najtežjih trenutkih pomagali. Razšli so se z obljubo, da se bodo še večkrat sestali in da bodo vse svoje sile usmerili v to, da bi se strašni Auschwitz nikdar več ne povrnil. Ostro so obsodili tudi vse, ki se danes grozijo z novo vojno in kalijo sožitje med narodi.

Srečanje preživelih internirancev Auschwitza je bilo na pobudo zbora internirancev v maju lani, kjer so sklenili, da bodo letos organizirali srečanja vseh preživelih o posameznih taboriščih. Ustanovili so komisije za razna taborišča, ki zbirajo podatke o trpljenju, umiranju in o borbi ter revolucionarnem delu naših ljudi v posameznih taboriščih. To je dolžnost nas vseh, da ohranimo svetel spomin na vse tiste, ki so postali žrtev ponorelih nacistov in je njihov pepel gnojil tujo zemljo.

Bilo je strašno

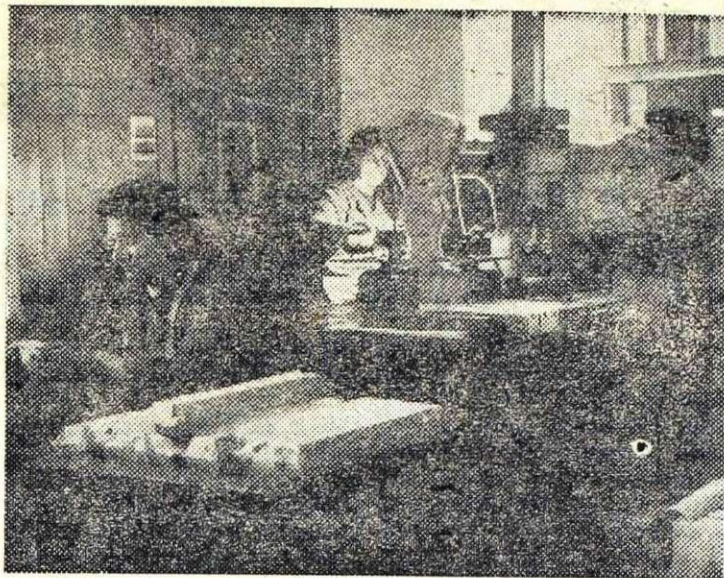
O prihodu v zloglasno taborišče Auschwitz in življenje v njem nam interniranelec Jože Sivec takole pripoveduje:

»Moja pot v Auschwitz je bila strašna. Vanj so me pripeljali iz Lublina v juliju 1944. Od 5000 transportirancev nas je bilo v Auschwitzu, ko smo prispeli, živih le še okrog 150. Ob prihodu smo zagledali rumenordeč dim, ki se je valil iz krematorijskih dimnikov v nebo. Slišali smo strašno vpitje in jok ter rjočenje nemških krvolokov, ki so nas spodili iz vagonov. Bolj smo padali, kot pa mogli skočiti na tla, zato so nas brce in žilavke spet spravile pokonci. Umirajočim pa so pomagali krvoloki. Tako nas je ostalo le okrog 150, od katerih so nas komaj 100 razvrstili v bloke. Bil sem med izbranimi za delo in nadaljnje trpljenje. Nagnali so nas v nek prostor, nam pobrali vse, tudi obleko in vtetovirali številke. Postal sem številka 190597. Odrejen sem bil v blok 15a in v komando

»Zentral Bahnleitung« kot instalater. Pri delu zunaj po kanalih, jaških, močvirju, dežju in snegu sem videl grozote, ki jih ni mogoče opisati in jih nihče tudi ne bi verjel, če jih sam ni videl. V moji skupini nas je delalo šest internirancev: dva Francoza, dva madžarska Žida, jaz in Poljak — kapo. Kadar so se SS-ovci v svoji Kazini najedli in napili ter naplesali ob godbi jetnikov, so si za zabavo izmislili nova mučenja. Nagnali so nas sredi noči popolnoma gole iz bloka ter nas pretepali. Za tem smo morali pod mrzle tuše, nato pa ponovno batine in na preizkusno desko, dolgo 8 do 10 metrov. Vsi pretepeni in drgetajoči smo morali hitro in ravno teči po deski. Če si se le malo opotekel ali zamajal, te je na koncu deske »antikrist« (tako smo imenovali SS-ovce) udaril s kolom. Moral si stopiti v stran, b'il si določen za krematorij. To vrsto mučenja sem trikrat prestal. Poskusil pa sem tudi kazensko komando zaradi ka-

poja Poljaka. Vprašal me je, kakšne narodnosti sem. Ko sem mu povedal, da sem Jugoslovian, mi je dejal, da sem za Tita in komunist. Odgovoril sem mu: »Sem, kar sem in ti to ne moreš biti, ker nosiš verižico in Marijo okoli vratu zraven pa pretepaš in pobijaš svoje ljudi.« Za te besede me je javil, dobil sem 25 batin in bil premeščen v kazensko komando v Bakic. Tu sem prejel več batin kot hrane. Vodja bloka je bil nemški kriminallec, ki je skupaj z nekim Romunom dnevno pobijal ljudi. Ležali smo kar na zemlji z malo slame, hrano pa je predstavljala voda z dvema koščkoma sladkorne pese. Vsi jetniki na tej komandi so bili Židje, razen mene. Pobijali so jih kar z lopatami, videl pa sem, da je SS-ovec nekega madžarskega Žida udaril s srpom po vratu, da je padel in izkripaval. Se mnogo bi lahko napisal, toda ob spominu na vse prestane grozote, mučenja, lakoto mi popustijo živci.

Jože Sivec

8. marec - Mednarodni dan žena

Leta 1910 so na drugi mednarodni konferenci žena — socialistk v Kopenhagenu na Danskem priznali 8. marec na predlog socialistke Klare Zetkin za mednarodni dan žena. Postal je politični praznik, simbol boja naprednih žena, ob katerem se zavedamo nujne povezanosti družbenega razvoja s položajem žena. Napredne žene so se vseskozi zavedale, da je boj za žensko enakopravnost in politične pravice le del velikega boja proti izkoriščanju proletariata. Zavedale so se, da bo zmaga socialističnih sil v svetu tudi njihova zmaga, ki jim bo omogočila dvig iz zaostalosti in pot k širokemu napredku.

Navada je, da se ob spominskih dnevih ozremo nazaj in naredimo načrte za bodoče delo. Naša žena je v primerjavi z njenim družbenim položajem v stari Jugoslaviji dosegla velik napredek. Pravni položaj žene v naši družbi ni več problem, še vedno pa so razni konservativni predsodki, ki negativno vplivajo na širšo družbeno uveljavljanje žena. Ni namreč dovolj ugotovitev, da imamo nove nazore, ampak se morajo ti odražati v življenju samem. Družbeno uveljavljanje žene ni enkratna akcija, ampak daljši družbeni proces, ki zahteva mnogo naporov in sodelovanje vse naše skupnosti. Del teh nalog je prevzela tudi lani ustanovljena Konferenca za družbeno upravljanje žena. Morda smo bili pri reševanju položaja žene v socialistični družbi doslej nekoliko preveč ozki. Da bi se žena lahko bolj aktivno posvetila poklicnemu in družbenemu delu, bomo morali razviti različne oblike pomoči družini. To ji bo omogočilo, da se bo izpopolnila in zavzela mesto in vlogo, ki ji v naši družbi pripada, ne da bi zaradi tega prenehala biti tudi skrbna mati in dobra žena.

Ob tem dnevu pa ne moremo pozabiti žena narodov v Afriki, Aziji in drugod, ki še krvave v boju za osvoboditev narodov, ki jih zatira rasistična mržnja. Kako malo je treba, da se iz vsega tega zaneti nova tretja svetovna vojna. Dobršen del sveta je razdeljen na dva tabora, ki se neprestano oborožujeta. Ogromni oboroževalni izdatki so slaba in trhla osnova za resničen mir. Tudi na tem področju so bile vedno žene tiste, ki so dvigale svoj glas proti oboroževanju, pa naj gre za vzhod ali zahod, za človeštvo predstavlja enako nevarnost.

M. Ivanović

Eno najmlajših folklornih skupin na Gorenjskem imajo na Javorniku

Ali naj premiranje kot oblika delitve osebnega dohodka izumre?

Premiranje kot oblika delitve osebnega dohodka v Železarni Jesenice ni nova. Starejši sodelavci pa imajo pod pojmom premiranje celo še v spominu premije, ki jih je dajal lastnik podjetja — kapitalistim delavcem, ki so se kakorkoli iz podjetja dobro izkazali. Navadno so bile te premije zelo zaupna stvar, za katero je vedel le ozek krog lastnikov podjetja. Prav zaradi tega ima beseda »premija« še sedaj včasih skrivnostno prizvok in pri nepoučenem lahko pred-

stavlja osnovo za določeno nezaupanje ali sumničenje.

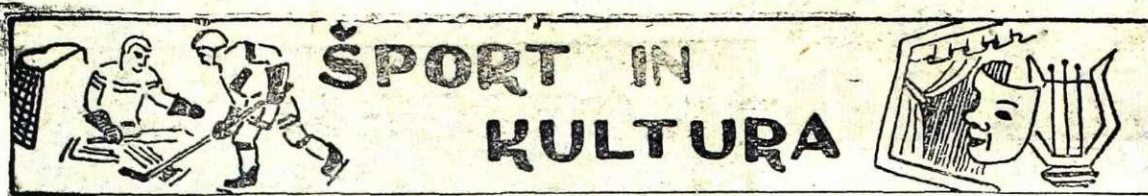
Pa pogledimo kako je s premijami pri nas. Kaj je pravzaprav premija? Če na kratko odgovorimo, je premija del osebnega dohodka, ki se prizna posamezniku za to, ker je s svojim delom vplival, da so bili doseženi določeni uspehi. V gospodarstvu nastopajo sicer še druge vrste premij, vendar je namen članka obdelati premijo kot obliko osebnega dohodka.

Po osvoboditvi so bile v naši Železarni prvič uvedene premije na

osnovi »Pravilnika o premijskih dodatkih uslužbencev industrijskih podjetij zveznega značaja, zaposlenih v proizvodnji«. Ta Pravilnik je predpisalo Ministrstvo težke industrije 1.1949 in je bil to predpis splošnega značaja. Veljal je za celotno področje FLRJ, zajemal pa je tehnično osebje (vključno delovodje), normiranje, pripravo dela, evidentiranje in nazadnje tudi knjigovodstvo. Ta način premiranja je trajal do sprejetja prvega Tarifnega pravilnika v letu 1952. Ponovno je bilo premiranje uvedeno v začetku leta 1956, sam Pravilnik pa je bil sprejet in vsklajen s Pravilnikom, ki ga je priporočil Odbor za plače, norme in premije pri Združenju jugoslovanskih železarn. Ta oblika se je z različnimi dopolnitvami in razširitvijo na individualno pre-

miranje obdržala vse do danes. Tudi v drugih podjetjih je bil razvoj podoben, vendar smo po prvih ugodnih rezultatih premiranja lahko ugotavljali, da so nekatera podjetja v tem pretiravala. Marsikje so bile premije sredstvo za povečanje osebnega dohodka nekaterih privilegirancev, ne pa odraz stvarnega prispevka ali učinka dela. V takih podjetjih so pač morale premije doživeti žalosten konec. Smatram, da je bila pot v Železarni Jesenice najpraviša. Zaradi morebitnih nesorazmerij nismo šli takoj na likvidacijo sistema, pač pa smo le-tega skušali stalno izpopolnjevati, saj ne gre podcenjevati določenih pozitivnih uspehov in rezultatov, ki jih skozi premiranje lahko dosežemo.

Konec prihodnjic

S posveta o kulturnih vprašanjih v Ljubljani

Kulturi v komunah le 0,7% od skupnih sredstev

12. februarja je bil na pobudo komisije za ideološko vzgojo pri Glavnem odboru SZDL v Ljubljani posvet o problemih kulture v komunah, ki so se ga udeležili predstavniki kulturnih institucij in družbenih forumov iz vse Slovenije. Uvodni referat je nakazal nekaj problemov in izkušenj v kulturni politiki komun, zlasti pa dejstvo, da je kultura procentualno pri razdelitvi sredstev od narodnega dohodka odločno na zadnjem mestu. Še več, ta odstotek se znižuje od 4,1 v republiškem, na polovico v okrajnem merilu in na 0,7% pri komunah. Na kratko povedano, v komunah je kultura, ne glede na višino sredstev, pri delitvi narodnega dohodka še zmerom upoštevana mačehovsko in kot nujno zlo. Vse preradi pod pojmom »kultura in prosveta« razumemo predvsem šolstvo in tako šolstvo, ki terja precejšnja sredstva, že opravičuje »visoko« kulturno-prosvetno zavest komun. Za resnično kulturo, kamor spadajo tudi prosvetna društva, pa te zavesti zmanjka, zlasti se ob dejstvu, da pod kulturo nemalokdaj razumemo tudi vso dejavnost od ljudske tehnike, fotokluba do telesne vzgoje, ki je v resnici bolj prosvetna kot kulturna. Kultura, ki jo danes na široko označujemo z estetsko humanistično vzgojo, tako ostaja zgubljena med vrsto družbenih, negospodarskih dejavnosti in škoda je, da nimamo podatkov, ki bi osvetlili gibanje »kulturne zavesti« družbe v naši komunah. Približna ocena dokazuje, da nismo nad povprečjem v ostalih komunah, ne glede na to, da velja naša komun za eno najbogatejših po narodnem dohodku. Ob tem je jasno, da v naši komunah lahko in bomo morali

storiti za kulturo še precej, tudi pri večjih in smotrnejših razdeljenih sredstvih, predvsem pa z večjo in zavestnejšo družbeno pomočjo. Na posvetu smo obravnavali tudi vprašanje znanstvenega raziskovanja, ki mu komune doslej niso posvečale pozornosti. Z vse večjo samostojnostjo komun pa bo tudi ta skrb prešla od republike in okraja počasi na komune. Zlasti pa smo veliko govorili o sredstvih, ki jih komun daja za kulturo in delitvi le-teh v kulturnih ustanovah. Čeprav ni bilo enotnih stališč o tem, je bila najjasnejša izražena misel, da bi sredstva za kulturo dajali namensko po programih kulturnih ustanov. Seveda ti programi ne bi smeli samo stvar kulturnih ustanov, temveč odraz kulturne politike in potreb, ki bi jih načrtoval ves družbeni organizem v skladu s pogoji in koristmi celotne komun. Tako bi bili tudi viri sredstev zanesljivejši, delitev sredstev pa smotrnejša in ekonomičnejša. Občinski proračun bi še vedno ostal osnova, le odnos med koristnikom sredstev in družbo, ki sredstva daje, naj bi postal konkretniji in v skladu z načeli kulturne politike komun. Notranja delitev teh sredstev v kulturnih ustanovah naj bi bila stimulaturna, da bi zagotovila kvalitetne kulturne storitve. Vsa ta vprašanja kulture v komunah, med katerimi je tudi doslej premajhna skrb za kulturno vzgojo mladine, čemur sama šola ne more biti kos, bodo lahko rešena le s

tesnim sodelovanjem kulturnih ustanov, družbenih organizacij, sindikata, LMS in zlasti SZDL, ki bo morala mobilizirati tudi organe samoupravljanja in delovne kolektive.

Z občnega zbora TVD Partizan Javornik

Množičnost in kvaliteta

Na občnem zboru TVD Partizan na Javorniku, so ugotovili, da je bilo delo v lanskem letu pestro in razgibano. Celotno društveno dejavnost so precej poživili člani sekcij, ki se ponašajo s prav lepimi športnimi uspehi.

Stanko Smolej, mladinski državni prvak v smučskih skokih

Na prvem mestu je treba omeniti smučarsko sekcijo, ki ima v svojih vrstah številne mnogo obetajoče člane, med njimi tudi mladinskega prvaka v skokih Stanka Smoleja, ki je pred kratkim na tekmovanju za pokal Kongsberg dosegel četrto mesto. Tudi imena ostalih športnikov se

pogosto pojavljajo na okrajnih, republiških in zveznih tekmovanjih.

Tudi košarkarji so v lanskem letu imeli bogato sezono, vendar imajo pri svojem delu precej težav, predvsem pa potrebujejo igrišče z asfaltno ploščo in stalnega trenerja, ki bi skrbel za njihovo strokovno izpopolnjevanje. V lanskem letu so osvojili naslov prvaka v gorenjski podzvezi in v tej skupini nimajo resnega tekmeca. Sodelovali so v kvalifikacijskih tekmah za vstop v republiški ligi, kjer so dosegli tretje mesto. Ljubitelji košarke na Javorniku so prepričani, da bodo uspehi še večji, kakor hitro bodo izpolnjeni osnovni pogoji za nadaljnje delo te sekcije.

Orodna in splošna telovadba imata na Javorniku že staro tradicijo. Zal zaradi popravila doma v lanskem letu niso mogli stalno vaditi in so z delom začeli šele 1. januarja letos. V svojih vrstah imajo veliko število dece in pionirjev, skupno število aktivnih in podpornih članov pa je naraslo nad 500.

Na občnem zboru so v razpravi govorili predvsem o delu posameznih sekcij ter o njihovih programih za letošnje leto. Smučarska sekcija pripravlja vrsto tekmovanj v vseh disciplinah. Eno od tekmovanj bo tudi na Kresu

na 30-metrski skakalnici, seveda če bodo ugodne snežne razmere, če ne pa v Planici. Tekmovali bodo za Zalokarjev memorial, tekmovanje pa bo še v tem mesecu.

Društvo je prejelo od Okrajne zveze TVD Partizan prehodni pokal in priznanje Zveze Partizan Jugoslavije, ki je pohvalil to društvo kot najbolj množično na Gorenjskem.

Prehodni pokal je društvo osvojilo že drugič in se bo v letošnjem letu potegovalo za to, da ga osvoji v trajno last. Na občnem zboru so podelili tudi pokal najbolj aktivnemu športniku društva Slavku Eniku, ki je v lanskem letu zasedel prvo mesto v orodni telovadbi na Gorenjskem ter se uvrstil na zelo dobra mesta v smučarskih tekmovanjih tako v republiškem kot v zveznem merilu.

IZ NAŠIH EE

Plavžarji so v februarju dobro delali in 23. dosegli visoko proizvodnjo 426 ton v 24 urah s porabo le 830 kg koksa na tono grodija. Ta uspeh so dosegli z 20% indijske rude v vsipu. Tolikšno proizvodnjo so pred tem dosegli zadnjikrat v juniju 1954. Vse to nam kaže, da tudi plavžarji letos nočejo zaostati za uspehi drugih obratov.

V OGLEDALU

Castna funkcija

Te dni so zbori stanovalcev, na katerih hišni sveti podajajo obračun dela in stanovalci volijo nove hišne svete. Na enem od teh je zbranim povedal predsednik hišnega sveta ob koncu, da je Stanovanjska skupnost predlagala hišnim svetom, naj bi predstavnike in blagajnike le-teh nagradili za njihov trud. Takoj nato pa je tajnik prebral dopis tiste Stanovanjske skupnosti, v katerem beremo: »Delo predsednika, blagajnika in še drugih članov hišnega sveta je družbena in častna funkcija in za tako delo nikomur ne pripada plačilo. Če pa se plačilo oz. nagrada daje,

se mora plačati prispevke v višini 109,27 odstotka ... z našo provizijo vred 129 odstotkov.«

Vprašajmo se:

- katere funkcije v sistemu družbenega upravljanja so častne?
- kakšna je razlika med funkcionarji, ki so izvoljeni na zboru stanovalcev od tistih, ki so izvoljeni na zboru volivcev (istih ljudi)?
- ali je upravičeno, da Stanovanjska skupnost v vsej svoji želji, da pomaga hišnim svetom, zaračuna od 10.000 izplačane nagrade za častno delo kar 1.073 din ali 10,73 odstotka?

Pa brez zamere. Želimo le, da bi bili kriteriji za vse častne funkcije enaki!

CDS je sprejel pravilnik o potnih in selitvenih stroških

CDS je na svojem 26. rednem zasedanju, dne 13. februarja 1962 sprejel nov »Pravilnik o potnih in selitvenih stroških, terenskih dodatkih in nadomestilih za ločeno življenje«. Za reguliranje teh povračil obstoji več predpisov. Osnovni predpis je Uredba o povračilih potnih in drugih stroškov javnih uslužbencev, ki velja le za javne uslužbence, do čim morajo gospodarske organizacije ta določila vnesti v svoje Pravilnike o delitvi osebnih dohodkov, odnosno regulirati s posebnimi predpisi. Drug predpis, ki ga moramo pri obravnavanju upoštevati, pa je: »Odredba o izdatkih za službena potovanja, terensko delo in ločeno življenje, ki se priznajo gospodarskim organizacijam med materialne stroške«, ob-

javljen v št. 21/60 Uradnega lista. Ta Odredba določa, koliko teh stroškov se prizna med materialne stroške. Ločiti moramo torej dve stvari, prvič samo povračilo, ki ni omejeno in ga določa vsaka gospodarska organizacija sama ter obremenitev materialnih stroškov, odnosno osebnih dohodkov s tistim delom, ki presega dovoljene materialne stroške.

Razumljivo je, da sama višina povračil ne more bistveno odstopati od priznanih materialnih stroškov, vendar je včasih treba upoštevati specifičnosti posamezne gospodarske organizacije. Značilnosti našega pravilnika so v kratkem sledeče:

Pri priznavanju pravice do povračila prevoznih stroškov so v našem Pravilniku izenačeni VK delavci ter VS in

V uslužbenci z manj kot 12 letno delovno dobo. V praksi izgleda zelo čudno, da bi nekdo, ki opravlja sicer enako delo, zaradi tega ker še nima 12 let delovne dobe, moral koristiti drugo prevozno sredstvo, kot nekdo, ki je to dobo že prekoračil. Pri tem pa je postavljena omejitev, da se na relacijah do 60 km, odnosno na relaciji Jesenice-Ljubljana ne priznava doplačilo za brze in ekspresne vlake.

Dnevnice, ki obsegajo vse stroške prehrane in prenočnine (do 700 din), so postavljene na višino od din 1.500 do 2.200 din. Pri tem odstopajo od priznanih dnevnic v materialnih stroških za din 200 pri vodilnih delavcih in za din 300.- pri VS in V uslužbenci ter VK delavci. Vzrok je v tem, da so dejanski stroški na terenu stalno v porastu, do čim Odredba običajno upošteva le minimum, ki pa stvarnih stroškov ne krije. Prav posebno se to opazi pri prenočinah, saj je sedanja cena prenočnine povprečno od 1200 do 1600 din. Zaradi tega je v Pravilnik stavljeno določilo, da se poleg dnevnic, povrneje proti predložitvi računa tudi stroški prenočnine, če ti presegajo 700 din. Primer - dnevnic 2000 din krije torej prenočnino do 700 din in stroške prehrane 1300 din.

Bistven odstop od »Odredbe« je tudi v tem, da so terenski dodatki PK in NK delavcev ter nižjih uslužbencev, izravnani s terenskimi dodatki KV delavcev in znašajo 540 din dnevno. V praksi se ta dodatek pri nas daje delavcem, ki odhajajo na teren Mežaklje, Javorniškega Rovta, Vintgarja in Radovne, na popravila daljnovodov ali visokotlačnih cevovodov, pa bi bilo neprimerno, da bi delavec, ki opravlja težko fizično delo, prejel le 130, odnosno 180 din terenskega dodatka, nekdo pa ki se fizično manj izčrpa, pa trikrat toliko.

Novost v Pravilniku je tudi priznavanje pavšalnega dodatka 600 din za službena potovanja, opravljena v prostem času, ki trajajo več kot 4, pa manj kot 8 ur (preko 8 ur se prizna že 1/2 dnevnice). Namen tega določila je kritje dejanskih stroškov, ki so običajno s takim potovanjem zvezani, pogoj pa je, da se to ne smatra kot nadurno delo.

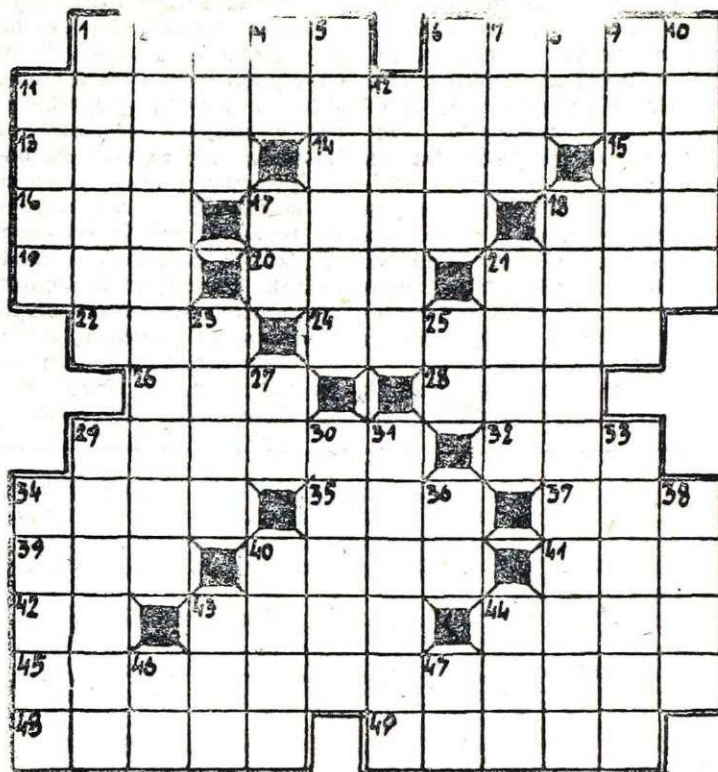
Že ob sprejetju Pravilnika pa si moramo biti na jasnem, da to ni nek stalen predpis, pač pa se mora le-ta prilagajati tako prilikam na terenu, kot menjajočim odredbam, ki ta vprašanja regulirajo. Prav pa je, da se z vsebino Pravilnika seznanijo vsi, ki se pravice iz tega poslužujejo.

Ivan Saksida

Ugankarski KOTIČEK

Nagradna križanka

Vodoravno: 1. lišp, nakit, 6. vrsta glasbenega ansambla, 11. organ delavskega samoupravljanja, 13. spoj, vez, 14. žensko ime, 15. začetnici slovenskega pesnika (Soči), 16. slovenska tovarna avtomobilov, 17. začetek gorenja, 18. število, 19. ljubkovalno žensko ime, 20. nedelaven, 21. največji kopenski sesalec, 22. okrajšan naziv za najmočnejše razstrelivo, 24. vrsta rdečega barvila, 26. naplačilo, 28. struja, 29. žensko ime, 32. del tedna, 34. čelada, 35. panj, 37. etiopski plemenski poglavar, 39. celovsko športno društvo, 40. del nesnage, 41. kačji glas, 42. samoglasnik in soglasnik, 43. reka, ki teče skozi Francijo, 44. divja raca, 45. organ delavskega samoupravljanja, 48. ime filmske igralkke Ekberg, 49. ime pesnika Aškerc.

Navpično: 1. kdor lahko prosto izbira državljanstvo v tuji državi (optira), 2. kršilec zakona, prestopnik, 3. nevarna sodobna bolezen, 4. začetnici slovenskega pisatelja, 5. zimska padavina (pomanjševalnica), 6. bronasta plošča, s katero naznačajo začetek in konec nesreče, 7. vzvišena pesem, 8. soglasnik z začetka abecede, 9. mesto v Ameriki, 10. žlahaten plin, 11. del glave, 12.

rusko žensko ime, 17. različna soglasnika, 18. likovno umetniško področje, 21. vrsta rečne ribe, 23. nosilna greda, 25. skrajni konec polotoka, 27. začetnici uslužbenca kadrovskega sektorja, 29. renomiran, znan, 30. vojaški kruh, 31. narodno žensko ime, 33. preprost, lahkovoren, 34. znamka čeških avtomobilov, 36. začetnici slovenskega pisatelja (Bajke in povesti o Gorjancih), 38. električna morskara riba, 40. naša najdaljša reka, 43. konec šahovske igre, 44. konica, 46. kemični simbol za lahko kovino, 47. veznik.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka

Vodoravno: 1. Monroe, 7. ateist, 8. ikona, 9. NATO, 11. eb, 13. I(vo) B(rkanovič), 14. Ross, 17. trasa, 19. previs, 20. demant.

Enačba

a) hlevar, b) Levar, c) Lateralan, d) Teran, e) drobitev, f) robitev, g) navdih, h) dihi, i) alpaka, j) Paka, k) Jalo-vec, l) lovec, m) rman, n) Man, o) nraven, p) raven, r) atest, s) test.

x = hladna valjarna

NAGRADNI RAZPIS

Današnja križanka je nagradna. Izžrebanci s pravilnimi rešitvami bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada 2000 din
2. nagrada 1500 din
- tri nagrade po 1000 din

Izrezan lik križanke s pravilno in čitljivo vpisano rešitvijo nam pošljite do 10. marca na uredništvo Železjarja. Imena srečnih nagradencev bomo objavili v soboto, 17. marca.

SM

VPIS

učenec v Osnovno šolo na Jesenicah bo dne 7., 8. in 9. marca 1962 vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. V šolo se lahko vpišejo otroci, rojeni v l. 1955. Otroci, ki so rojeni januarja in februarja 1956, bodo pogojno vpisani.

Pri vpisu je treba predložiti:

1. izpisek iz rojstne matične knjige za vse otroke,
2. potrdilo mentalno-higienske ambulante Jesenice, da so otroci telesno in duševno dorasli zahtevam šole - za otroke, ki so rojeni januarja in februarja 1956.

Vpis bo:

1. za otroke, ki imajo stalno bivališče v naslednjih ulicah: Zgornji Plavž, Spodnji Plavž, Murova, Ulica Staneta Bokala, Kurilniška ulica, Cesta maršala Tita, Ilirska cesta, Ulica heroja Verdika, Log Ivana Krivca, Cesta revolucije, Cesta Cirila Tavčarja, Cesta na Golico in Kosova ulica - v zbornici Osnovne šole »Tone Cufar« Jesenice - prvo nadstropje šolske stavbe, soba št. 29, desno stopnišče.

2. Za otroke, ki imajo stalno bivališče v naslednjih ulicah: Cesta železarjev, Cesta 1. maja, Ulica Viktorja Kejžarja, Gregorčičeva ulica, Tomšičeva ulica, Cesta bratov Stražišarjev, Medvedova ulica, Ulica Franca Benedičiča, Ulica Cankarjevega bataljona, Prešernova cesta, Delavska ulica, Trg Toneta Cufarja, Pod gozdom, Fužinska cesta, Cesta Gustla Stravs, Mencingerjeva ulica, Aljaževa ulica, Janševa ulica, Skladiščna ulica, Ukova, Ulica bratov Rupar - v zbornici Osnovne šole »Prežihov Voranc« - prvo nadstropje šolske stavbe, soba št. 29, levo stopnišče.

Upravi osnovnih šol
»Tone Cufar« in »Prežihov Voranc«
Jesenice

Nove metode in kvalitete dela ZK

(Nadaljevanje s 5. strani)
sameznikov, pač pa s ciljem, da bodo osnovne organizacije in komunisti sprožili najširšo izmenjavo mnenj o vseh vprašanjih znotraj določenega podjetja ali ustanove. Nismo ustanavljali osnovnih organizacij zato, da se bodo komunisti zapirali v ožja področja dela znotraj OOOZK v podjetjih in se odtegovali nalogam in delu tam, kjer prebivajo in kjer je potrebno vsklajati interese ožje ali širše skupnosti. Aktivnost komunistov izven podjetij, izven svojih organizacij, izven ožjega kroga naj se odraža povsod, kjer se komunist na-

hoja, kjer je najbolj potreben, kjer je najtežje, kjer je treba sodelovati in odpirati nove možnosti za nadaljnji razvoj in splošni napredek družbenih odnosov.

V naši občini imamo danes 83 osnovnih organizacij Zveze komunistov, ki povezujejo 1948 članov. To predstavlja tisti del državljanov, ki se prostovoljno združujejo in jih povezuje idejna politična enotnost. Prevzemajo nase večje obveznosti in večje odgovornosti od drugih, ne da bi zato zahtevali kakšne privilegije.

Ivan Saksida

IV. redna letna skupščina

(Nadaljevanje s 1. strani)
dovanjem že sprejetih sklepov v EE. To delo niti ni potrebno in bi se morali bolj temeljito pogovoriti o vlogi teh organov. V kolikor jim ne bi mogli zagotoviti prave vsebine dela, potem ne bodo prišli do potrebne veljave. Iz prakse prejšnjih let je razvidno, da organi samoupravljanja, ki imajo le posvetovalni značaj, niso tako uspešni in tudi ne zanimivi za naše proizvajalce, zato bo morda prav, če odločneje spregovorimo nekaj besed o obstoju teh organov.

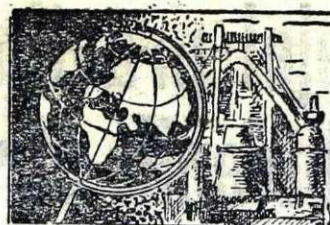
Ko je tovariš predsednik obravnaval problematiko de-

lavskega upravljanja v železarni, je opozoril na to, da se CDS nahaja po opravljeni decentralizaciji v drugačnem položaju oziroma vlogi, ki pa jo v celoti še ni dojel. Člani CDS bodo morali imeti jasno sliko o tehniki gospodarjenja v podjetju, stremiti pa bo treba tudi za tem, da bodo posamezni člani pogostejše sodelovali v razpravi in ne bodo odvisni le od poročil, ki jih posredujejo predsedniki komisij in zastopniki posameznih strokovnih služb. V sedanjem položaju je treba razmisliti tudi o tem, ali je potrebno, da CDS šteje 69 članov, ker je važnejša

kvalitetna vsebina dela tega organa in ne množičnost.

Tovariš Ertl je velik del svojega poročila posvetil medsebojnemu odnosu v kolektivu. Večkrat smo že pisali, da je število proizvajalcev, ki neposredno sodelujejo v organih upravljanja, vedno večje. To pa narekuje našim strokovnim službam, da se bodo morale prilagoditi položaju, ki je nastal z ustanovitvijo EE. Vedno bolj se kaže potreba po spremenjenih odnosih med vodstvom in organi upravljanja in med vodstvom ter organizacijami, ki prav tako spreminjajo svojo vlogo. Računati je treba s tem, da ljudje vedno več razmišljajo o gospodarjenju in o vodenju podjetja, zanimajo pa se tudi za to, kako izpolnjujemo sklepe, ki so sprejeti na ZEE. Naloga vodilnih ljudi bo, da bodo v še večji meri pojasnjevali problematiko našim ljudem, vsaka morebitna užaljenost pa bi bila popolnoma odveč. To delo bodo naše strokovne službe uspešno opravile, če bodo tesno sodelovale z organi upravljanja, še več, postati morajo strokovni svetovalec in tudi obratovodstva EE bodo morala tesneje sodelovati s proizvajalci. Seveda bo prav tu odigrala veliko vlogo tudi sindikalna organizacija, ki bo morala skrbeti za zblizevanje. Sindikalna organizacija bo sodegovorna in bo morala v bodoče skrbeti za to, da bodo odnosi v podjetju v skladu s težnjami našega gospodarskega sistema.

V marsikateri ekonomski enoti je vodstvo že razumelo pomen takšnega delovanja. Z dobrim sodelovanjem bomo lahko marsikaj uredili, vendar pa že danes lahko zapišemo, da je samoupravljanje v železarni svoj obstoj že opravičilo.

železarski GLOBUS

BELGIJA — V belgijski železarni Allegheny-Longdoz gradijo hladno valjarno, kjer bodo lahko valjali 1320 milimetrov široke trakove iz plemenitega jekla z debeline 7,6 mm na 0,25 mm. Valjarna bo začela obratovati predvidoma do konca tega leta.

INDIJA — V novozgrajeni železarni Rourkela gradijo aglomeracijsko napravo, sestojajočo iz dveh Dwight-Lloyd trakov, dolgih 59 metrov in opremljenih z vsemi potrebnimi pomožnimi napravami. Dnevna proizvodnja aglomerata bo po dograditvi 4000 t.

ZDA — Po podatkih Chase Manhattan Bank iz New

Yorka se je izkop železne rude v zadnjih desetih letih podvojil in je znašal v letu 1960 približno 500 milijonov ton. Ta velik skok je predvsem povezan z velikim dvigom eksploatacije te rude v Sovjetski zvezi, LR Kitajski in južnoameriških državah. V Sovjetski zvezi so povečali izkop železne rude od 43 milijonov ton v letu 1950 na 98 milijonov ton v letu 1960 in v LR Kitajski v istem razdobju od 2 milijonov na 54 milijonov ton. Izmed južnoameriških držav je v tem obdobju najbolj napredovala Venezuela in sicer od 1,3 milijonov na 19,1 milijonov ton.

Problemi, ki se iz dneva v dan vse očitneje porajajo pri kulturnem in prosvetnem delu v občini, terjajo široko obravnavo vseh tistih, ki na teh področjih družbenega življenja delujejo poklicno ali pa se vanj vključujejo kot ljubitelji.

Sedanji način obravnavanja teh vprašanj v Svetu za kulturo in prosveto pri ObLO, v občinskem svetu Svobod in na plenarnih, ki jih v ta namen sklicujejo politične organizacije, je prav gotovo dober in pravilen. Vendar še vedno občutimo, da stališča samih kulturnih in prosvetnih delavcev niso vedno razčiščena. Vzrok za to je prav gotovo v tem, ker se le-ti premalokrat sestanejo, da bi se med seboj dodobra pomenili.

Pri vsem tem pa ne gre samo za različna vprašanja, ki se v naši komuni pojavljajo. Gre tudi za to, da kulturni delavci nimajo možnosti, da bi se kdaj pa kdaj popolnoma svobodno pomenili o različnih kulturnih dejavnostih, ne samo pri nas, ampak tudi izven naše ožje domovine. Kako prijetno bi se bilo včasih po filmu, ki v človeku vzbudi večkrat prav različne občutke, pomeniti v krogu ljudi, ki imajo isto željo.

ZARADI VSEH TEH IN SE MNOGIH DRUGIH POTREB JE BIL USTANOVLJEN DNE 7. 2. 1962 KLUB KULTURNIH IN PROSVETNIH DELAVCEV NA JESENICAH. DELOVAL BO POD OKRILJEM SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUSTEV OBČINE JESENICE. ZAČASNI PROSTORI KLUBA SO V ČITALNICI SINDIKALNEGA ODBORA ŽELEZARNE PRI JELENU. KLUB JIH BO UPORABLJAL VSAK ČETRTEK OD 19. URE DALJE.

Za obiskovanje ne bomo pošiljali vabil, ker bosta dan in ura vedno ista. Le kadar bo med nas povabljen kdo izmed vidnih kulturnih delavcev, s katerim bi se želeli pogovarjati, bomo to objavili.

Vabimo vas torej na četrtkovske debatne večere, vabimo tudi vaše znance in prijatelje, vabimo vse, ki jim je kultura razvedrilo ali pa delo.

Odbor kluba kulturnih in prosvetnih delavcev

prejeli smo...

POJASNILO UREDNISTVA

Ker smo prejeli več pism z odgovori na članek »Ali je to odnos do bivših borcev?«, jih zaradi omejenega prostora in zaradi podobne vsebine, kot jo je imel omenjeni članek, ne bomo objavili, hkrati pa smatramo, da je polemika o tem vprašanju s tem zaključena.

Prav tako smo prejeli tudi odgovor tov. Bizjaka — ponovni dopis, v katerem dopolnjuje pisca članka »Odgovor tov. Bizjaku«, vendar ga zaradi pomanjkanja prostora ne moremo v celoti objaviti. Med drugim piše: »Dejstvo je, da UO EE elektro-toplotnega oddelka ni sprejel sklepa, da v obrat ne bo sprejel delavcev, ki še ni-

so odslužili vojaškega roka, temveč je dal samo predlog, kar je razvidno iz zapisnika seje UO z dne 24. 10. 1961.« Tak predlog so, kot piše, sprejeli z namenom, da bi pristojni forumi pri sprejemanju delavcev upoštevali njihove težave pri usposabljanju kvalificiranega kadra, ki so pri njih specifične. O dežurni sobi HE Gorje pa pravi: »Pri zadevi okrog te dežurne sobe pripominjam, da ne more biti vprašanje osebnega prestiža in se zato ne čutim prizadetega, ker se ne gre za mene osebno, saj je moje stalno delovno mesto v HE Zasipu ter sem služboval v HE Gorje po službeni potrebi in za to sobo nimam nobenih osebnih interesov ali takozvanega osebnega prestiža.«

Tudi za to polemiko smatramo, da je s tem zaključena, tov. Bizjaku in ostalim piscem pa se opravičujemo, ker njihovih pism ne objavljamo, ali ne vsaj v celoti.

Uredništvo Železarja

ŽELEZAR, tednik — izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP Gorenjski tisk v Kranju

Simens-Martinova peč in konvertor za žilavljenje s kisikom

Kmalu bo minilo sto let, odkar je Francoz Pierre Martin prvič izpustil raztaljeno jeklo iz ognjiščne peči, ki jo je konstruiral Wilhelm Siemens. Od takrat pa do danes si je Siemens-Martinova peč, kot jo sedaj imenujemo, priobila v svetovnem merilu prvo mesto v proizvodnji jekla. V ZDA in Sovjetski zvezi, ki proizvajata danes skoraj polovico jekla na svetu, izdelajo približno 85 % jekla v SM pečeh. Tudi v večini ostalih dežel prednjači SM peč, z izjemo Zahodne Nemčije, Francije, Luksemburga in Belgije, kjer se giblje na račun Thomasovega jekla proizvodnja SM jekla pod 50 %.

V zadnjih desetih letih se je pričel uveljavljati nov postopek za proizvodnjo jekla, ki grozi, da bo postopoma precej omajal prvenstvo SM

tehnični fehten

peči v tej gospodarski panogi. To je konvertor za žilavljenje s kisikom, ki je sicer nekoliko podoben Thomasovemu postopku, vendar ima pred njim veliko prednost v tem, da ni potreben grodelj z visokim % fosforja, kar je za Thomasov postopek osnoven pogoj. Na ta način lahko izdelujemo jeklo z nizkim % fosforja in zato ni vprašanja prednosti postopka žilavljenja s kisikom pred Thomasovim procesom. Zelo zanimiva pa je primerjava med postopkom žilavljenja s kisikom in postopkom v SM peči, kar je tudi namen tega prispevka.

Primerjava proizvodnosti obeh agregatov kaže, da pri trajanju ene šarže v konvertorju okoli 30 minut, lahko konvertor s kapaciteto 25 ton izdela letno toliko jekla kot 275 t SM peč, medtem ko odgovarja letna kapaciteta 50 t konvertorja 500-tonski SM peč. Brez dvoma bo konvertor kapacitete 100 ton znatno prekašal kapacitete SM peči z 800–900 ton, ki jih sedaj projektirajo v Sovjetski zvezi in to tudi pri kombiniranem obratovanju s kisikom. Z ozirom na tonažo vložka obeh agregatov lahko rečemo,

da je letna proizvodnja konvertorja na eno tono vložka 8.000–10.000 ton jekla, medtem ko je pri SM peči, ki obratuje forsirano s kisikom, manj kot 1.000 ton.

Proizvodnost z ozirom na zaposlene delavce je pri konvertorju precej višja kot pri SM peči. Sovjetski podatki kažejo, da znaša v konvertorski jeklarni z letno kapaciteto 1,9 milijonov ton, letna proizvodnja jekla na enega zaposlenega 5.528 ton, v martinarni z letno proizvodnjo 5,1 milijonov ton pa le 3.900 ton. Že pri tej primerjavi, ko je kapaciteta konvertorske jeklarne 2,7 krat manjša kot martinarne, je proizvodnost na moža za 1,5 krat večja, medtem ko bi primerjava med dvema jeklarnama enakih kapacitet pokazala še večjo razliko v prid konvertorja.

Ceprav običajno predelujemo v konvertorju martinarski grodelj z največ 0,3 % fosforja, vendar lahko pri nekoliko spremenjenem tehnološkem procesu predelujemo tudi grodelj z višjim % fosforja in to mnogo lažje kot v SM peči. Količina starega železa v vložku je bila nedavno pod 20 %, v zadnjem času pa je pri večjih konvertorjih s kapaciteto 80–100 ton celo do 40 %, kar znatno zniža ceno skupnemu vložku.